

Årsredovisning 2016

esv

EKONOMISTYRNINGSVERKET

Publikationen kan laddas ner från ESV:s webbplats
esv.se.

Datum: 2017-02-22

Dnr: 1.3–1175/2016

ESV-nr: 2017:9

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Joakim Lundgren

Året i sammandrag

Januari

ESV lanserar en programutbildning för ledare i statlig verksamhet. Den arrangeras i samarbete med Ekonomihögskolan i Lund.

Februari

ESV:s granskning av EU-medel visar att myndigheterna betalat ut 20 miljoner kronor på felaktiga grunder under 2015. De finansiella felen är färre än två procent.

Mars

Underlaget till årsredovisning för staten visar att statens resultaträkning 2015 har ett underskott på 17 miljarder kronor.

ESV får i uppdrag att fortsätta följa de statliga myndigheternas användning av it och hur digitaliseringens möjligheter tas tillvara.

En delrapport inom ramen för uppdraget att stödja regeringens satsning på e-förvaltning visar på flera områden där det offentliga Sverige bättre kan ta tillvara digitaliseringens möjligheter.

April

Inom ramen för utvecklingsprojektet Ett förbättrat Hermes levererar ESV nya funktioner, för bättre stöd i Regeringskansliets budgetarbete.

EA-värderingen visar återigen att myndigheterna följer det ekonomiadministrativa regelverket väl.

Maj

Myndigheter ansvariga för förvaltning av EU-medel diskuterar lösningar för att under hösten parallellt hantera förvaltning och revision av två programperioder.

Juni

I en analys av myndigheters lokalförsörjning ser vi att lokalarean innanför Stockholms tullar har minskat medan den ökat utanför tullarna.

Juli

Saldot i statens budget för det första halvåret 2016 visar ett överskott på 101,9 miljarder kronor. Det är bättre än för samma period föregående år, framför allt är skatteinkomsterna högre.

Augusti

ESV avslutar ett EU-projekt i Armenien. Projektet har handlat om att stärka den interna styrningen och kontrollen i Armeniens statsförvaltning samt utveckla internrevisionen.

September

ESV:s prognos visar överskott i de offentliga finanserna kommande år. Trots högkonjunktur och skattehöjningar blir överskottet litet, framför allt på grund av flyktingmottagandet 2015.

Oktober

ESV avrapporterar regeringsuppdrag om hur myndigheternas resultatredovisningar kan utvecklas för att tydligare synliggöra resultat.

ESV-dagen genomförs och drygt 850 deltagare får lyssna till hur digitaliseringen transformerar vårt samhälle och hur myndigheter behöver samverka för att utnyttja möjligheterna fullt ut.

Vi presenterar en plan för hur ESV i sin externa verksamhet kan bidra till regeringens jämställdhetspolitiska mål.

November

Stora redovisningsdagen samlar 333 deltagare. För första gången webbsänds hela seminariet.

ESV:s prognos visar ett finansiellt sparande kring nollstrecket, trots höjda skatter och ökat antal sysselsatta.

December

ESV lämnar rapport om effektivisering i statsförvaltningen. Vi beskriver erfarenheter och lärdomar och presenterar förslag för att främja fortsatt effektivisering.

1 Generaldirektörens förord

Ekonomistyrningsverkets vision är att göra Sverige rikare. Vår väg att nå dit är genom en välutvecklad ekonomistyrning som säkerställer att skattebetalarnas pengar utnyttjas effektivt. ESV har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och

granskar Sveriges EU-medel. ESV har också en viktig roll för att bidra till en effektivare statsförvaltning. I vår verksamhet har vi kontakt med alla myndigheter och departement. Det ger oss en god överblick över förvaltningen, en förvaltning att vara stolt över i många avseenden.

Från analog till digital

Vi lever i en digital värld. Vi är ständigt uppkopplade och det är svårt att tänka sig att vara utan de digitala tjänster som idag underlättar vår vardag. Regeringen har uttalat att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. ESV har i uppdrag att stödja regeringens satsning på e-förvaltning under perioden 2015-2018. I uppdraget ingår bland annat följa upp statsförvaltningens digitalisering. På ESV-dagen hösten 2016 låg fokus på samverkan och digitalisering av den offentliga sektorn. Cirka 850 personer kom för att lyssna till hur digitaliseringen transformerar vårt samhälle.

Under 2016 har vi också jobbat aktivt med att bli mer digitala och effektiva på ESV. På den årliga myndighetsdagen i juni diskuterade vi hur vi kan utnyttja digitaliseringens möjligheter. Ett exempel från verksamheten är de effektiviseringar som skett inom ESV:s utbildningsverksamhet under året. I ESV:s nya mobilapplikation distribueras nu allt utbildningsmaterial

digitalt. Vi har också börjat webbsända flera av våra seminarier och utbildningar för att öka tillgängligheten.

En effektivare statsförvaltning

Frågor om effektivitet och kontroll är centrala i vårt arbete. Under 2015 och 2016 har vi haft i uppdrag att sprida goda exempel om hur olika myndigheter runt om i landet arbetat för att bli mer effektiva. Men trots att många myndigheter arbetar aktivt med att bli effektivare finns det mer att göra. Under 2016 avrapporterade ESV sitt regeringsuppdrag om effektivisering i statsförvaltningen. ESV:s analys visar att myndigheterna fokuserar på ökad kvalitet framför kostnader när de genomför effektiviseringar. Det finns därför ett behov av att utveckla en kultur i statsförvaltningen som stödjer effektiviseringar med fokus på både kvalitet och kostnader.

År 2016 var ett händelserikt år för ESV. Effektivisering och digitalisering har stått i fokus under året och kommer få en betydande roll även under 2017. Jag vill avslutningsvis rikta ett tack till alla myndigheter och andra som genom gott samarbete bidrar till vår vision att göra Sverige rikare.

Stockholm i februari 2017

Pia Heyman
Vikarierande generaldirektör

Innehåll

1	Generaldirektörens förord	4
	Resultatredovisning	
2	Verksamhetsöversikt	6
2.1	Resultatredovisningens indelning	6
2.2	ESV:s prestationer	6
2.3	Ekonomi	7
3	Verksamhetsområde Ekonomisk styrning	9
3.1	Verksamhetsöversikt	9
3.2	Resultatstyrning och finansiell styrning	10
3.3	Internrevision och Intern styrning och kontroll	14
3.4	E-handel och administrativa system	14
3.5	Statsredovisning	15
3.6	Statlig lokalförsörjning	16
3.7	Rådgivning	17
3.8	Regelförvaltning	18
3.9	Utbildning	18
3.10	Extern bedömning inom området Ekonomisk styrning	19
4	Verksamhetsområde Prognoser	22
4.1	Verksamhetsöversikt	22
4.2	Prognoser – statens budget och de offentliga finanserna	22
4.3	Analys av resultatet inom området Prognoser	23
5	Verksamhetsområdet Informationssystemet Hermes	26
5.1	Verksamhetsöversikt	26
5.2	Drift	26
5.3	Användarstöd	27
5.4	Förvaltningsutveckling	28
5.5	Nyutveckling	28
5.6	Extern bedömning inom område Informationssystemet Hermes	28
6	Verksamhetsområde EU-revision	29
6.1	Verksamhetsöversikt	29
6.2	Programperiod 2007–2013	31
6.3	Programperiod 2014–2020	32
6.4	Extern bedömning av området EU-revision	34
6.5	Återrapporteringskrav EU-revision	34
7	Övrig återrapportering	39
7.1	Avgiftsbelagd verksamhet	39
7.2	Tjänsteexport	40
7.3	Jämställdhetsintegrering i myndigheten	40
7.4	Stöd till Regeringskansliet	40
7.5	Samverkan	41
7.6	eSam	41
7.7	ESV:s interna digitaliseringsarbete	41
7.8	Lista över rapporterade uppdrag	43
8	Kompetensförsörjning	45
8.1	Attrahera och rekrytera	45
8.2	Behålla och utveckla kompetens	45
8.3	Kompetensväxla och avveckla	46
8.4	Arbetsmiljö	46
8.5	Bedömning	47
9	Finansiell redovisning	48
9.1	Sammanställning över väsentliga uppgifter	48
9.2	Resultaträkning	49
9.3	Balansräkning	50
9.4	Anslagsredovisning	51
9.5	Tilläggsupplysningar och noter	51

2 Verksamhetsöversikt

Ekonomistyrningsverkets (ESV) verksamhet styrs främst av myndighetens instruktion och regleringsbrev.

2.1 Resultatredovisningens indelning

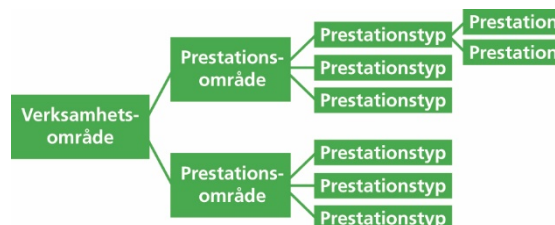
Resultatredovisningen är indelad i fem verksamhetsområden i enlighet med regleringsbrevet:

- Ekonomisk styrning
- Prognoser
- Informationssystemet Hermes
- EU-revision
- Tjänsteexport

2.2 ESV:s prestationer

Vi beskriver varje verksamhetsområde i ett eget kapitel, med undantag för tjänsteexport som vi beskriver i kapitel 7 Övrig återrapportering. För varje verksamhetsområde redovisar och kommenterar vi verksamhetens prestationer och resultat i förhållande till de uppgifter och återrapporteringskrav som ESV fått i instruktionen och i regleringsbrevet. För varje verksamhetsområde inleder vi med en beskrivning av de uppgifter som enligt instruktionen och regleringsbrevet ingår i verksamhetsområdet. Därefter redovisar vi verksamhetsområdets prestationsområden och prestationstyper, tillsammans med verksamhetsområdets kostnader. Med prestationsområden menas en indelning utifrån vilken typ av kärnverksamhet som utförs, exempelvis Internredovisning och Intern styrning och kontroll. Vi väljer att dela in verksamheten i prestationsområden så att prestationerna inom prestationstyperna ska likna varandra. En prestationstyp är en mindre grupp prestationer som har något gemensamt. Resultatredovisningen följer den indelning vi presenterar i den inledande tabellen i varje kapitel.

Figur 1. Resultatredovisningens indelning

ESV redovisar antalet prestationer där vi gjort bedömningen att det är relevant, till exempel för avgiftssamråd och utbildningar. För flertalet av våra prestationer har vi gjort bedömningen att det varken är möjligt eller relevant att redovisa antalet prestationer. I de fallen beskriver vi prestationerna i löpande text.

För de flesta av ESV:s prestationstyper har vi också gjort bedömningen att det inte är relevant att redovisa någon styckkostnad, eftersom prestationerna inom en prestationstyp ofta skiljer sig mycket åt i kostnad och omfattning. Inom till exempel prestationstypen uppdrag skiljer sig prestationerna både vad gäller kostnad och omfattning, men även på så sätt att det kan vara olika typer av uppdrag mellan åren. Vi anser därför att styckkostnad skulle bli ett svårtolkat mått och därför använder vi det bara för ett fåtal prestationer.

ESV använder tidredovisning för att fördela kostnader på rätt verksamhet och finansjär.

2.2.1 Extern bedömning av kvaliteten

Om det finns en extern bedömning av en verksamhet redovisar ESV den. För vissa delar av verksamheten är det svårt att få en extern bedömning av kvaliteten. Vilka bedömningar som finns redovisas under respektive verksamhetsområde. Det är främst kundundersökningar och uppföljningar av specifika uppdrag eller produkter som ligger till grund för vår analys.

2.3 Ekonomi

I detta avsnitt redovisar vi ESV:s kostnader och intäkter.

2.3.1 Totala kostnader

ESV:s totala kostnader har ökat med 11,3 miljoner kronor jämfört med 2015.

Ekonomisk styrning ökar med 7,2 miljoner kronor vilket främst beror på de pågående upphandlingarna för e-inköp och ekonomisystem som under 2016 gått in i en mer intensiv fas. Även för Statsredovisningen ökar kostnaderna, bland annat beroende på ett utvecklingsprojekt om månadsutfall av Statens budget på vår webbplats som syftar till att göra månadsutfallet mer lättillgängligt.

Området Prognoser minskar jämfört med 2015. Det beror främst på vakanser som uppkommit under året vilket minskat kostnaderna.

Inom Hermesverksamheten ökar kostnaderna vilket beror på det pågående utvecklingsarbetet med både Statsbudget- och Statsredovisnings-systemet.

För Tjänsteexporten beror minskningen jämfört med 2015 på att det pågående projektet i Armenien avslutades under 2016.

Tabell 1. Totala kostnader (tkr)

	2016	2015	2014
Ekonomisk styrning	97 975	90 772	96 629
Prognoser	22 298	24 345	22 097
Informations-systemet Hermes	48 200	41 535	40 953
EU-revision	38 333	37 112	38 736
Tjänsteexport	3 168	4 903	3 710
Totala kostnader	209 974	198 667	202 124

2.3.2 Totala intäkter

ESV:s totala intäkter har ökat med 10,5 miljoner kronor jämfört med 2015. De verksamhetsmässiga förändringarna jämfört med föregående år inom respektive verksamhetsområde förklaras i avsnitt 2.3.1.

Tabell 2. Totala intäkter per verksamhetsområde (tkr)

	2016	2015	2014
Ekonomisk styrning			
Anslag	69 143	60 785	69 231
Avgifter och andra intäkter än anslag	31 530	33 111	34 071
Summa	100 673	93 896	103 303
Prognoser			
Anslag	21 971	23 880	21 735
Avgifter och andra intäkter än anslag	327	487	377
Summa	22 298	24 367	22 112
Informationssystemet Hermes			
Anslag	47 426	40 624	40 101
Avgifter och andra intäkter än anslag	771	931	957
Summa	48 197	41 556	41 058
EU-revision			
Anslag	32 784	22 560	31 314
Avgifter och andra intäkter än anslag	5 559	14 575	7 446
Summa	38 343	37 135	38 760
Tjänsteexport			
Anslag	4	0	181
Avgifter och andra intäkter än anslag	3 069	5 083	3 149
Summa	3 073	5 083	3 330
Summa Anslag*	171 328	147 849	162 563
Summa Avgifter och andra intäkter än anslag	41 256	54 186	46 000
Summa intäkter	212 584	202 035	208 563

* Skillnaden mellan intäkter av anslag i resultaträkningen och utgifter i anslagsredovisningen uppgår till 3 951 tkr, varav 3 739 tkr redovisas i transfereringsavsnittet som medel som erhållits från statens budget för finansiering av lämnade bidrag. Resterande del av skillnaden, 212 tkr, avser semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 som redovisats mot anslag enligt övergångsbestämmelsen till 12 § anslagsförordningen (2011:223).

Finansieringsmässigt finns det några väsentliga skillnader jämfört med 2015. De högre intäkterna av anslag inom Ekonomisk styrning beror till största delen på att uppdraget om att ge stöd till regeringens satsning på e-förvaltning har anslagsfinansierats 2016 och var finansierat via bidrag under 2015.

Inom EU-revision ökar intäkterna av anslag. Det förklaras av att delar av revisionen av jordbruksfonderna under 2015 finansierades med bidrag från Statens Jordbruksverk.

3 Verksamhetsområde Ekonomisk styrning

3.1 Verksamhetsöversikt

Inom verksamhetsområdet Ekonomisk styrning bidrar ESV till en effektiv och ändamålsenlig ekonomisk styrning på alla nivåer i staten. Det gör vi genom att utveckla och förvalta statlig redovisning, finansiell styrning och resultatstyrning och genom att säkerställa statsförvaltningens tillgång till ändamålsenliga och kostnadseffektiva administrativa system.

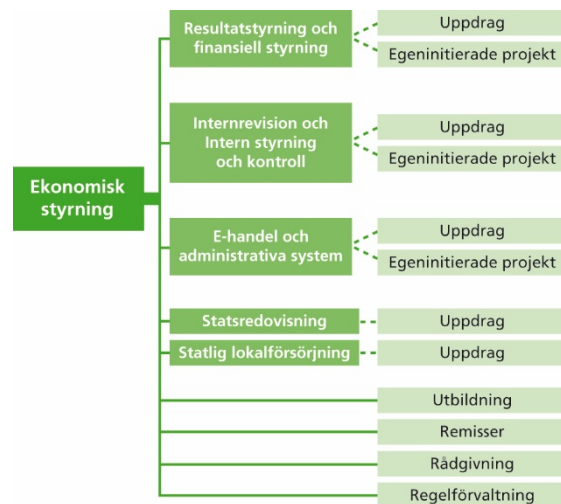
ESV utvecklar och samordnar också den statliga internrevisionen och utvecklar och förvaltar intern styrning och kontroll i staten. Dessutom fastställer ESV ekonomiadministrativa värden (EA-värdering) för varje myndighet, för att löpande följa upp den ekonomiadministrativa standarden inom staten. ESV ansvarar också för statsredovisningen och gör analyser av den statsfinansiella utvecklingen. Den statliga ekonomin redovisas bland annat som resultat- och balansräkning, utfall på statens budget och i nationalräkenskapstermer. Vi lämnar även stöd till regeringen och myndigheterna inom lokalförsörjningsområdet, bland annat genom analyser av lokalanvändning och lokalkostnader i staten.

Enligt ESV:s uppdrag ska vi bistå regeringen med de underlag regeringen behöver för att säkerställa att statsförvaltningen är effektiv och att den interna styrningen och kontrollen är betryggande. Frågor om effektivitet och kontroll är därför centrala i vårt arbete.

Verksamhetsområdet Ekonomisk styrning är indelat i fem olika prestationsområden:

- Resultatstyrning och finansiell styrning
- Internrevision och Intern styrning och kontroll
- E-handel och administrativa system
- Statsredovisning
- Statlig lokalförsörjning

Figur 2. Verksamhetsområdets indelning

Prestationsområdena är därefter indelade i prestationstyperna Uppdrag och Egeninitierade projekt. Med egeninitierade projekt menas utveckling kopplat till vårt uppdrag men där vi själva kan styra inriktningen samt göra egna prioriteringar. Alla prestationstyper finns inte inom alla prestationsområden.

Utöver detta finns det fyra prestationstyper som täcker hela verksamhetsområdet Ekonomisk styrning: Utbildning, Remisser, Rådgivning och Regelförvaltning.

Tabell 3. Prestationstyper och kostnader inom verksamhetsområdet Ekonomisk styrning (tkr)

	2016	2015	2014
Resultatstyrning och finansiell styrning			
Uppdrag	28 843	24 925	16 062
Egeninitierade projekt	1 773	5 131	7 730
Summa	30 616	30 056	23 792
Internrevision och Intern styrning och kontroll			
Uppdrag	1 921	1 561	1 942
Egeninitierade projekt	376	329	893
Summa	2 297	1 890	2 835
E-handel och administrativa system			
Uppdrag	16 789	13 547	20 750
Egeninitierade projekt	732	337	1 194
Summa	17 521	13 884	21 944
Statsredovisning			
Uppdrag	22 000	19 539	21 132
Summa	22 000	19 539	21 132
Statlig lokalförsörjning			
Uppdrag	3 573	2 882	3 552
Summa	3 573	2 882	3 552
Utbildning	11 392	10 652	10 869
Remisser*	1 425	2 261	1 486
Rådgivning	7 859	8 181	8 797
Regelförvaltning	1 292	1 427	2 222
Summa			
Ekonomisk styrning	97 975	90 772	96 629

* Remisser kommenteras i avsnitt 7.4

Totalt ökar kostnaderna för hela verksamhetsområdet Ekonomisk styrning. Det gäller för samtliga prestationsområden. Störst är ökningen för områdena E-handel och administrativa system och statlig lokalförsörjning.

Ökningen inom e-handel och administrativa system förklaras främst av att arbetet med upphandlingarna för e-inköp och för ekonomisystem

under 2016 gått in i en mer intensiv fas. När det gäller området lokalförsörjning har kostnaderna ökat för såväl utveckling som förvaltning av KAR, vår databas med statliga myndigheters hyresavtal.

Området Resultatstyrning och finansiell styrning har ökat marginellt men där har kostnaderna för uppdrag ökat på bekostnad av de egeninitierade projekten.

Förklaringen till att området internrevision och intern styrning och kontroll ökat något är bland annat att vi genomförde fler nätverksträffar för internrevisorer.

Kostnaderna för prestationstypen Statsredovisning steg 2016 jämfört med 2015 men är ungefär i nivå med kostnaderna 2014. En förklaring till de ökade kostnaderna 2016 är ett utvecklingsprojekt om månadsutfall på Statens budget på vår webbplats som syftar till att göra månadsutfallet mer lättillgängligt och uppdaterat till ESV:s grafiska profil.

3.2 Resultatstyrning och finansiell styrning

Inom området Resultatstyrning och finansiell styrning har ESV flera uppdrag enligt instruktion, regleringsbrev och andra regeringsbeslut.

3.2.1 Uppdrag inom Resultatstyrning och finansiell styrning

ESV har under året, utöver de uppdrag som redovisas nedan, även arbetat med uppdraget Resultatuppföljning av statens budget och uppdraget att Utredda delårsrapporten. Då dessa uppdrag rapporteras under 2017 redovisas de i nästa års årsredovisning.

EA- värderingen visar fortsatt gott resultat

Den ekonomiadministrativa värderingen (EA-värderingen) mäter hur väl myndigheterna uppfyller kraven i de statliga ekonomiadministrativa reglerna. Liksom tidigare år visar EA-värderingen ett gott resultat, vilket innebär att myndigheterna i stor utsträckning följer de ekonomiadministrativa bestämmelser som EA-

värderingen mäter. De områden som inte visar ett lika gott resultat handlar om att skicka in hyresavtal till ESV och att rapportera särskild information i statsredovisningen om garanti-förbindelser och övriga ansvarsförbindelser.¹

ESV har haft 121 avgiftssamråd

Myndigheterna ska varje år samråda med ESV om de avgifter de tar ut eller planerar att ta ut, enligt 7 § avgiftsförordningen (1992:191).

Tabell 4. Avgiftssamråd

	2016	2015	2014
Antal avslutade ärenden	121	114	120
Resursåtgång i timmar	863	947	933
Genomsnittlig handläggningstid i dagar	16	19	18
Kostnad (tkr)	1 065	1 139	1 110
Styckkostnad (tkr)	8,8	10,0	9,2

Under året har ESV avslutat 121 samråd. Den genomsnittliga handläggningstiden var 16 dagar. Handläggningstiden har minskat i förhållande till tidigare år och även kostnaden har gått ner. Vi bedömer att detta är ett resultat av att vi har fortsatt effektivisera processen.

Något ökade avgiftsintäkter i staten

ESV sammanställer en årlig rapport för att visa utvecklingstendenser för statens avgiftsbelagda verksamhet. Rapporten visar att staten fick in 78,4 miljarder kronor i avgiftsintäkter under 2015, vilket är en viss ökning jämfört med 2014. Lite mer än hälften av statens avgiftsintäkter kommer från externa avgifter som utomstående parter betalar. Dessa intäkter har en statsfinansiell effekt. Övriga avgiftsintäkter är interna avgifter från statliga myndigheter.

För att ge en bättre överblick och information än tidigare redovisar ESV i den senaste rapporten även ackumulerat över- eller underskott per verksamhet med full kostnads-täckning.²

¹ ESV 2016:18 Ekonomiadministrativ värdering för 2015.

² ESV 2016:40 Avgifter 2015 – om avgiftsbelagd verksamhet i staten.

Redovisningen av EU-medel i årsredovisning för staten har utvecklats

ESV fick ett uppdrag i regleringsbrevet för 2014 och 2015 att stödja berörda svenska myndigheter i deras arbete inför undertecknandet av förvaltningsförklaringen i EU:s budgetförordning och att ge stöd för en mer ändamålsenlig och korrekt hantering av EU-medel i Sverige.

ESV har gett stöd till berörda myndigheter, bland annat genom utbildningsinsatser inom till exempel offentlig upphandling och bedrägerier. Vidare har ESV i enlighet med uppdraget utvecklat underlaget för årsredovisning för staten i syfte att ge en mer fullständig, transparent och tydlig information om EU-medel.³

Redovisning av investeringar för forskning och utveckling

I regleringsbrevet för 2016 fick ESV i uppdrag att ta fram ett underlag som möjliggör en bedömning av storleken på den forskning och utveckling som staten svarar för och som motsvarar nationalräkenskapernas definition av forskning och utveckling. Denna del av uppdraget rapporterades den 1 juni⁴ och regeringen använde underlaget som grund för att presentera storleken på statens forskning och utveckling i budgetpropositionen.

Uppdraget innebär också att ESV ska undersöka på vilket sätt myndigheternas utgifter för forskning och utveckling kan redovisas även om de inte klassificeras som anläggningstillgångar. Denna del av uppdraget ska rapporteras den 15 april 2017.

Effektivare statsförvaltning

ESV har i regleringsbrevet för 2015 och 2016 fått i uppdrag att sprida goda exempel om effektivisering i statsförvaltningen. Uppdraget omfattar resultat, arbetssätt och metoder, som exempelvis digitalisering, styrning och uppföljning.

³ ESV 2016:38 EU-medelshandtering i Sverige.

⁴ ESV dnr 3.2–69/2016

Uppdraget avrapporterades till regeringen i december⁵. I slutrapporten har vi beskrivit våra erfarenheter och lärdomar av identifierade exempel om effektiviseringar i kärnverksamheter i statsförvaltningen.

Av analysen framgår att det är vanligt att myndigheterna genomför och planerar effektiviseringar. Effektiviseringsarbetet har ofta karaktären av ständiga förbättringar med fokus på kvalitet, till exempel när myndigheterna kontinuerligt ser över sina arbetssätt och sina processer. Budgetlagen och myndighetsförordningen lyfter fram kostnader och kvalitet som två viktiga parametrar för en effektiv förvaltning. Vår analys visar att myndigheterna fokuserar på ökad kvalitet när de genomför effektiviseringar, varför det finns ett behov av att utveckla en kultur i statsförvaltningen som stödjer effektiviseringar med fokus på både kvalitet och kostnader.

ESV har tagit fram ett värde av ägarandelarna i investerings- och utvecklingsbanker

ESV har under året haft ett regeringsuppdrag att kartlägga och sammanställa de medel som har utbetalats av statliga myndigheter och som ESV bedömer bör redovisas som ägarandelar i internationella investeringsbanker och utvecklingsbanker. Bakgrunden är att Sveriges andelar historiskt inte alltid har tagits upp på ett fullständigt sätt i den finansiella redovisningen. Rapporten överlämnades till Sida och Kammarkollegiet som är de myndigheter som direkt berörs av resultatet.⁶

3.2.2 ESV föreslår ett förtydligande av regler av redovisning mot anslag för sanering och återställningskostnader

I regleringsbrevet fick ESV också i uppdrag att förtydliga regelverket i fråga om redovisning mot anslag av avsättningar för sanering och återställningskostnader avseende förorenade

områden. ESV föreslår i sin rapport⁷ bland annat regeländringar för att öka incitamentet att kartlägga och beräkna saneringsåtgärder.

ESV lämnar förslag för att göra redovisningen av garantier och utlåning mer enhetlig

ESV fick även under året ett uppdrag att kartlägga redovisningen av statens utlåning och garantier samt föreslå hur redovisningen kan göras mer enhetlig. ESV rapporterade uppdraget i december och lämnar i rapporten⁸ både förslag på regeländringar men även förslag på vissa förtydliganden som behöver införas.

Synliggöra myndigheternas resultat

I rapporten Att synliggöra myndigheters resultat⁹ lämnar ESV förslag om hur myndigheternas resultatredovisningar kan utvecklas, utifrån det uppdrag myndigheten fick i regleringsbrevet. Bakgrunden till uppdraget är ett pågående arbete inom Regeringskansliet som syftar till att förbättra resultatredovisningen i staten. Det gäller inte minst regeringens resultatredovisning till riksdagen.

ESV:s beräkningar för anslag vid PRV användes i budgetpropositionen

Med anledning av att Regeringskansliet beredde frågan om att finansiera Patent- och registreringsverket (PRV) med anslag istället för avgifter fick ESV ett uppdrag.¹⁰ Det innebar bland annat att bedöma lämpliga anslagsnivåer och eventuella särskilda anslagsvillkor för PRV. ESV avrapporterade uppdraget i april¹¹ och ESV:s beräkningar användes sedan i budgetpropositionen för 2017.

⁵ ESV 2016:59 Effektivisering i statsförvaltningen

⁶ ESV 2016:58 Värdet av ägarandelarna i investeringsbanker och utvecklingsbanker.

⁷ ESV 2016:54 Sanering och återställning av förorenade områden

⁸ ESV 2016:60 En mer överskådlig och enhetlig redovisning av garantier och utlåning.

⁹ ESV 2016:51 Att synliggöra myndigheters resultat

¹⁰ Regeringsbeslut 2016-02-04, N2016/00742/IF.

¹¹ ESV dnr 3.2-126/2016

Finansiell styrning av Statens skolverk

ESV lämnade i januari 2016¹² en redovisning av ett regeringsuppdrag¹³ om översyn av den finansiella styrningen av Statens skolverk. Där föreslog ESV förändringar i regeringens finansiella styrning av Statens skolverk med syfte att ge myndigheten bättre förutsättningar att kunna lösa sina uppgifter och uppnå de efterfrågade resultaten på ett effektivt sätt. Förslagen handlade om en renodling av anslagen, där anslagens ändamål och belopp för både Skolverkets förvaltningsutgifter och de olika sakanslagen ändras. I budgetpropositionen för 2017 föreslog regeringen förändringar i enlighet med ESV:s förslag.

Gemensamma finansieringslösningar

ESV har fått i uppdrag¹⁴ att lämna finansieringslösningar för gemensamma digitala tjänster i ett förvaltningsstadium. De tjänster som ingick i uppdraget var Mina meddelanden, E-legitimationsnämnden och E-legitimationsnämndens federationstjänster, Sammansatt Bas-tjänst Ekonomiskt Bistånd (SSBTEK) och informationsutbyte av grunddata (utbyte av registerinformation). ESV har i detta uppdrag tagit fram ett förslag till anslagsfinansiering¹⁵ av tjänsterna genom omfördelning av myndigheternas förvaltningsanslag genom en fördelningsnyckel. I budgetpropositionen för 2017 föreslog regeringen en finansieringslösning i enlighet med ESV:s förslag.

ESV:s uppdrag inom regeringens program Digitalt först

ESV har två fleråriga regeringsuppdrag inom ramen för regeringens satsning på digitalisering och e-förvaltning 2016-2019. ESV har under det gångna året inom ramen för detta arbete gett stöd till myndigheter och Regeringskansliet inom området nyttorealiserings. ESV har bland annat

har tagit fram och pilotgenomfört en grundkurs i nyttorealiserings samt drivit vidare det nyttorealiseringsnätverk som startades av E-delegationen. Vi har också gett stöd till de av regeringen utsedda utvecklingsmyndigheterna och studerat förutsättningarna för att tillämpa ett öppet, standardiserat ramverk för it-kostnader i svensk statsförvaltning för att uppnå mål som bland annat ökad transparens och jämförbarhet. Vi har fortsatt tidigare års arbete med insamling och analys av myndigheters it-kostnader och mognadsbedömningar samt information om myndigheters strategiska it-projekt.¹⁶ Ett arbete som i hög grad genomförs tillsammans med berörda myndigheter.

ESV har vidare lämnat stöd till Regeringskansliet, bland annat vad gäller internationella undersökningar inom digitaliseringsområdet. Vi har under året träffat och informerat många myndigheter och andra aktörer i samband med till exempel mässor och olika nätverk på området. ESV:s webbplats har under året uppdaterats och innehåller nu mer utförligt material om olika delar av det arbete som ESV genomför inom digitaliseringsområdet.¹⁷

Under 2016 har vi fortsatt att bygga upp vår kompetens kring uppföljning av it-kostnader, it-användning, digital mognad och om olika modeller för uppföljning av den offentliga sektorns digitalisering. Det är förmågor som vi kommer att ha nytta av i uppföljningen framöver av den offentliga sektorns digitalisering. Genom uppdragen, utbildningar och olika nätverk har också medvetenheten om ESV:s uppdrag och vilket stöd vi kan ge i frågor rörande till exempel finansiell styrning och nyttorealiserings ökat. Detta arbetssätt ser vi som en förutsättning och en framgångsfaktor för att vi ska kunna fortsätta att vara en viktig aktör inom ramen för regeringens satsning på digitaliseringen av offentlig sektor.

¹² ESV dnr. 3.1–1034/2015

¹³ Regeringsbeslut 2015-11-12, U2015/05381/S

¹⁴ Regeringsbeslut 2015-04-09, N2015/3210/EF

¹⁵ ESV dnr 1.1–397/2015

¹⁶ ESV dnr 3.2–218/2016

¹⁷ <http://www.esv.se/effektiv-statsforvaltning/digitalisering/>

3.3 Internrevision och Intern styrning och kontroll

ESV har ett instruktionsenligt uppdrag att utveckla och förvalta intern styrning och kontroll och internrevision i staten. För den statliga internrevisionen har ESV även ett samordningsuppdrag.

3.3.1 Uppdrag inom Internrevision och Intern styrning och kontroll

I enlighet med rapporteringskraven i ESV:s instruktion har vi lämnat en särskild rapport om den statliga internrevisionen till regeringen.¹⁸ I rapporten bedömde ESV att den statliga internrevisionen fungerar väl.

3.3.2 Egeninitierade projekt inom Internrevision och Intern styrning och kontroll

ESV har genomfört en uppföljning av hur myndigheter som är skyldiga att följa internrevisionsförordningen har bedömt och redovisat sin interna styrning och kontroll i årsredovisningen. Redovisningen av uppföljningen gjordes samlat med redovisningen över den statliga internrevisionen. Uppföljningen visar att det fortsatt är en hög andel myndigheter som bedömer att den interna styrningen och kontrollen är betryggande.¹⁹

Vi har även genomfört en enkätundersökning om hur myndighetsledningar upplever nytta med internrevision. Redovisning av undersökningen kommer att lämnas i regeringsrapporten 2017.

3.4 E-handel och administrativa system

ESV har uppdrag inom e-handel samt upphandlar och förvaltar administrativa system. Vi arbetar också med insatser för att effektivisera myndigheters systemanvändning och digitalisering.

3.4.1 Uppdrag inom E-handel och administrativa system

ESV har fortsatt arbetet med att stödja myndigheterna med rådgivning. Vi har också genomfört informationsinsatser till både offentlig och privat sektor. Vi har under året utvecklat den halvårsvisa uppföljningen av myndigheters användning av e-handeln. Resultatet av uppföljningen redovisas på ESV:s webbplats och för några av nyckeltalen redovisas resultatet per myndighet. Syftet med uppföljningen är att driva på utvecklingen hos enskilda myndigheter och att ge ESV underlag för att prioritera våra insatser.

Resultatet visar att andelen e-faktura idag är cirka 50 procent för staten som helhet. Det finns dock stora skillnader mellan myndigheter. Beträffande elektroniska beställningar så finns det fortfarande mycket kvar att göra för de flesta myndigheter. Det gäller även automatisering av processen med matchningsfunktioner och hantering av periodiska fakturor. Det finns alltså fortfarande en outnyttjad potential att effektivisera dessa delar i myndigheters inköpsverksamhet.

ESV arbetar aktivt med standardisering och stöd för e-handel inom Single Face To Industry (SFTI).²⁰ En viktig del i arbetet under året har varit att uppdatera en handledning om att ställa krav på e-handel i upphandlingar av varor och tjänster. ESV har också genom SFTI under året arbetat med utbildningar, informationsträffar och arbetsgrupper. ESV deltar i standardiseringsarbete inom e-handelsområdet inom CEN/SIS (Comité Européen de Normalisation/Swedish Standards Institute) och deltar som representant för Sverige i EU-kommissionens flerpartersforum för e-faktura.

Som PEPPOL-myndighet (Pan-European Public Procurement On-Line) har vi haft kontakter med de operatörer och andra it-företag som erbjuder tjänster i PEPPOL-nätverket. Vi har i dagsläget tecknat avtal med 16 operatörer och systemleverantörer som vill erbjuda sina

¹⁸ ESV 2016:14 Redovisning över den statliga internrevisionen 2016

¹⁹ Ibid.

²⁰ Sveriges Kommuner och Landsting, Upphandlingsmyndigheten och ESV bedriver gemensamt ett arbete med att främja försättningsarna för elektronisk handel.

kunder anslutning till PEPPOL:s infrastruktur. I vår roll ger vi också stöd i användningen av PEPPOL. Internationellt arbetar vi aktivt i organisationen OPENPEPPOL med att utveckla PEPPOL. ESV leder arbetsgruppen som tar fram meddelandestandarder för e-handel.

ESV samordnar sedan 2013 det svenska deltagandet i EU-projektet E-SENS (Electronic Simple European Networked Services). E-SENS ska konsolidera, förbättra och vidareutveckla bland annat infrastruktur för att underlätta informationsutbyten och e-tjänster i Europa. ESV har bidragit med resurser för att skapa gemensamma tekniska lösningar för att hantera utländska e-legitimationer i olika tjänster som är en central del i E-IDAS förordningen.²¹ Projektet förlängdes under 2016 fram till mars 2017.²²

3.4.2 Uppdrag inom Administrativa system

ESV har enligt instruktionen till uppgift att säkerställa statsförvaltningens tillgång till ändamålsenliga administrativa system med tillhörande stöd. Vi löser uppgiften genom att bland annat upphandla och förvalta statliga ramavtal.

Vi har fortsatt arbetet med upphandlingarna för e-inköp och för ekonomisystem. I upphandlingsarbetet har vi under våren skickat utkast till förfrågningsunderlag på remiss i syfte att få mer dialog med anbudsgivare. Det resulterade i att underlagen kunde förbättras och problem undvikas under anbudsstiden. Sista anbudsdag för båda upphandlingarna var i december. Tanken är att dessa ramavtal ska vara avropsbara under slutet av 2017. Ramavtalen för e-inköp kan också avropas av hundratalet kommuner och landsting som anmält intresse att nyttja ramavtalen. Vi avbröt upphandlingen för ekonomisystem i januari 2017 på grund av att för få anbud hade inkommit. Vi träffar nu leverantörer för att se behov av ändringar och har därefter ambitionen att kunna gå ut i en upphandling med ett omarbetat underlag.

²¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014

²² Regeringsbeslut 2016-01-28 N2016/00695/EF

Regeringen beslutade²³ i december att flytta ESV:s uppgift att upphandla och förvalta statliga ramavtal för administrativa system till Kammarkollegiet. Flytten ska vara genomförd senast den sista december 2017.

ESV har på eget initiativ genomfört ett pilotprojekt som handlar om att effektivisera informationsuttag från administrativa system. Vi har tillsammans med Riksrevisionen och Arbetsförmedlingen prövat en lösning i standarden Extensive Business Reporting Language (XBRL) för att tillgodose Riksrevisionens behov av standardiserad information från enskilda myndigheters ekonomisystem.

3.5 Statsredovisning

Prestationsområdet omfattar bland annat uppdragen Uppföljning av statens budget, Statens resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys samt Finansstatistik. ESV bidrar till kontroll över statens finanser genom den information vi tar fram inom området Statsredovisning. Informationen ger också underlag till beslut om den ekonomiska politiken.

3.5.1 Uppdrag inom Statsredovisning

Inom prestationsområdet Statsredovisning återkommer uppdragen från regeringen årligen.

ESV följer upp statens budget

ESV följer upp, analyserar och redovisar utfallet på statens budget och ålderspensionssystemet månadsvis. Redovisningen är ett stöd för regeringens kontroll av budgeten och utgiftstaket. Utfallsanalysen publiceras på ESV:s webbplats.²⁴ Varje år tar ESV fram rapporten Utfallet för statens budget. Rapporten bereds i Regeringskansliet och är en del i regeringens årsredovisning för staten som lämnas till riksdagen. ESV redovisade Utfallet för statens budget för 2015 i mars.²⁵

²³ Regeringsbeslut 2016-12-01 Fi2016/04418/E2, Fi2016/04307/E2 (delvis).

²⁴ ESV dnr 5.2–239/2016

²⁵ ESV 2016:22 Utfallet för statens budget – del av ESV:s underlag för årsredovisning för staten 2015.

Som en del av Sveriges officiella statistik tar vi fram publikationen Tidsserier över statens budget med mera. Tidsserierna omfattar bland annat budgetutfallet, realekonomisk fördelning av budgetutfallet i olika skärningar och uppgifter ur resultat- och balansräkningen.²⁶ I enlighet med regleringsbrevet redovisade ESV budgetens utfall realekonomiskt.²⁷ Vi levererade också tidsserier över utfallet på statens budget i 2016 års struktur.²⁸ ESV tog också fram underlag för Regeringskansliets ekonomiska analys och pris- och löneomräkning av anslag.²⁹

Vi lämnade underlag för statens årsredovisning

Det underlag till årsredovisning för staten som ESV lämnar varje år till regeringen består av två huvuddelar. Den ena är rapporten Utfallet för statens budget som beskrivs ovan. Den andra är rapporten Statens resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys m.m. Den andra rapporten bildar efter beredning i Regeringskansliet kapitlet Resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys i regeringens årsredovisning för staten, men även hela eller delar av kapitlet Utveckling av statsskulden, Nationellt intygande och avgifter till och bidrag från EU. Underlagen från myndigheterna höll fortsatt hög kvalitet, bland annat med få motpartsdimensioner. Vi lämnade rapporten till regeringen i mars.³⁰ Vi publicerade också den samlade bilden över statlig sektor i rapporten Den statliga sektorn 2015³¹ och vi tog även fram tidsserier med information från Resultat- och balansräkningen.³²

²⁶ ESV 2016:41 Tidsserier, statens budget m.m. 2015.

²⁷ ESV 2016:22 Utfallet för statens budget – del av ESV:s underlag för årsredovisning för staten 2015.

²⁸ ESV dnr 5.4–267/2016

²⁹ ESV dnr 9.1–120/2016

³⁰ ESV 2016:21 Statens resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys m.m. – del av ESV:s underlag för årsredovisning för staten 2015.

³¹ ESV 2016:34 Den statliga sektorn 2015

³² ESV 2016:35 Tidsserier för Årsredovisning för staten 2015

ESV levererade finansstatistik till SCB och till Eurostat

ESV tar fram underlag till statens finansiella sparande i national-räkenskaperna till Statistiska centralbyrån (SCB) varje kvartal.³³ ESV lämnar dessutom snabbstatistik efter första halvåret och ett reviderat utfall för 2015 till SCB enligt en överenskommen leveransplan.³⁴

Vi tar även fram uppgifter till det så kallade Förfarandet vid alltför stora underskott (Excessive Deficit Procedure, EDP) för den statliga sektorn.³⁵ Det innebär att vi analyserar skillnaden mellan budgetsaldot och det finansiella sparandet i nationalräkenskaperna, men också att vi lämnar specifikationer och tilläggsinformation till många poster. Dessa uppgifter går till Eurostat via SCB. ESV genomförde två rapporteringsomgångar under 2016 och deltog även i olika arbetsgrupper (Excessive Deficit Procedure Statistics Working Group, EDPS WG).

I februari publicerades inkomstloggaren

Inkomstloggaren är en dokumentation över de bestämmelser som gäller för varje inkomsttitel. En uppdaterad version publicerades på ESV:s webbplats i februari.³⁶

3.6 Statlig lokalförsörjning

Inom området ska ESV samla in och tillhandahålla uppgifter om den statliga lokalförsörjningen, lämna yttrande om sådana hyresavtal som kräver regeringens medgivande och svara för förvaltning och avveckling av vissa lokaler. ESV ska vidare varje år lämna ett underlag till regeringen inför prisomräkning av lokalkostnadsdelen i anslagen.

3.6.1 Uppdrag inom Statlig lokalförsörjning

I januari lämnade ESV underlag till regeringen för prisomräkning av lokalkostnadsdelen i anslagsbaserna för budgetåret 2017 samt ett

³³ ESV 2016:20, 2016:39, 2016:47, 2016:56, 5.1–1440/2016

³⁴ ESV dnr 5.1–1439/2016

³⁵ ESV dnr 5.1–1433/2016

³⁶ ESV 2016:23 Inkomstloggaren 2016.

reviderat underlag för 2016.³⁷ Beräkningarna baserades på information från vår databas om statliga myndigheters hyresavtal. Under året uppdaterade vi databasen med 840 nya avtal. ESV lämnade under februari även ett underlag till regeringen för omräkning av Regeringskansliets lokalkostnader i utlandet för 2017.³⁸

För att myndigheterna ska kunna skriva hyresavtal med en löptid längre än sex år (tio år inom universitets- och högskoleområdet) krävs regeringens godkännande av hyrestiden och att myndigheterna dessförinnan inhämtat ESV:s yttrande. Under 2016 lämnades 12 sådana yttranden över sammanlagt 12 hyresavtal.

ESV fick 2015 uppdrag från regeringen att redovisa vissa frågor om hyresavtal. Uppdraget innebar att analysera och föreslå hur statliga universitet och högskolor kan få ett större ansvar att teckna hyresavtal som i dag kräver regeringens medgivande. Uppdraget redovisades till regeringen i mars i rapporten Uppdrag att se över vissa frågor om hyresavtal.³⁹

ESV redovisade i juni analysen Statliga myndigheters lokaler i Stockholm, Solna och Sundbyberg 2014 och 2015.⁴⁰

3.7 Rådgivning

ESV ger råd per telefon och e-post, genom att vi lägger ut frågor och svar på ESV:s webbplats och genom handledningar. Vi ger också råd vid olika former av möten. Det kan vara i rådgivande möten, referensgrupper eller till exempel informations- och avropsträffar för våra ramavtal.

Den direkta rådgivningen via telefon eller mail uppgår till 4 375 timmar jämfört med cirka 4 300 timmar föregående år. Rådgivningen till myndigheter har ökat med drygt 400 timmar, men minskat till Regeringskansliet och till kommittéer. Det är främst inom området redovisning och finansiering som vi lägger mest tid på rådgivning. Vi får även frågor inom

resultatstyrning, intern styrning och kontroll, internrevision, e-handel och ramavtal. De frågor vi får är av olika karaktär. Liksom tidigare handlar många frågor om redovisning av anläggningstillgångar, men även frågor om bidrag och bemyndiganden är vanligt förekommande.

Mängden frågor om ramavtal har under året varit lägre än tidigare, men frågorna vi hanterat har istället varit mer komplexa. En förklaring till detta kan vara att få avrop görs just nu på ramavtalen. Vi kan konstatera att det är viktigt att ge mer stöd för att stärka myndigheterna som beställare av it-stöd.

3.7.1 Vi har uppdaterat handledningar

Inom redovisningsområdet handlar många frågor från myndigheterna om hur man ska redovisa anläggningstillgångar. Vi har nu uppdaterat handledningen för att ge mer vägledning och stöd. Handledningen innehåller såväl principiella resonemang som praktiska exempel och riktar sig främst till de som arbetar med redovisning och ekonomi vid statliga myndigheter.⁴¹

Vi har också gett ut en handledning som handlar om att redovisa avsättningar och ansvarsförbindelser. Även inom detta område får vi mycket frågor och vi tror att handledningen genom att till exempel förtydliga olika begrepp ska bidra till att öka förståelsen för hur redovisningen ska gå till.⁴²

3.7.2 Ny vägledning om oegentligheter

ESV har under året tagit fram en ny vägledning⁴³ om oegentligheter och intern styrning och kontroll som riktar sig till chefer och anställda i statliga myndigheter. Vägledningen tar bland annat upp frågor om vilket övergripande ramverk en myndighet bör ha för att förebygga oegentligheter.

³⁷ ESV dnr 9.2–101/2016

³⁸ ESV dnr 9.2–180/2016

³⁹ ESV 2016:30 Uppdrag att se över vissa frågor om hyresavtal

⁴⁰ ESV 2016:46 Statliga myndigheters lokaler i Stockholm, Solna och Sundbyberg 2014 och 2015.

⁴¹ ESV 2016:49 Att redovisa materiella anläggningstillgångar.

⁴² ESV 2016:33 Att redovisa avsättningar och ansvarsförbindelser.

⁴³ ESV 2016:24 Vägledning Oegentligheter och intern styrning och kontroll

3.7.3 En ny basbok ska ge ökad kunskap om grundläggande principer för finansiering. ESV arbetade under året med en basbok i finansiering⁴⁴ som på ett grundläggande sätt beskriver de olika finansieringsformerna. Boken publicerades i februari 2017 och blir bland annat användbar i utbildningssammanhang. Den riktar sig till såväl myndigheter som Regeringskansliet.

3.8 Regelförvaltning

ESV beslutade under året om nya föreskrifter och allmänna råd.⁴⁵ Det handlar om mindre ändringar på ett flertal områden, bland annat hur myndigheterna ska lämna sin årsredovisning, redovisning av investeringar i budgetunderlaget och förtydliganden av föreskrifter och allmänna råd till momsförordningen. De nya reglerna handlar om att förenkla eller förtydliga regelverket.

3.9 Utbildning

Prestationsområdet Utbildning omfattar huvuddelen av den utbildningsverksamhet som ESV bedriver. Däremot ingår inte de utbildningar som vi arrangerar inom verksamhetsområdet Informationssystemet Hermes och utbildningar vi arrangerar inom SFTI-samarbetet.

ESV arrangerar många olika typer av utbildningar och seminarier. Våra öppna utbildningar består av ett standardutbud av kurser inom ekonomistyrning, redovisning och internrevision. Utbildningarna hålls i föreläsningssform, kombinerat med diskussioner och övningar i större och mindre grupper.

Vi har under året haft tre programutbildningar. Controllerutbildningen, Utvecklingsprogram för planering och uppföljning samt Att leda verksamhetsutveckling. Gemensamt för programutbildningarna är att de har flera träffar spritt över året och mellan träffarna utförs uppgifter på hemmaplan.

⁴⁴ ESV 2016:50 Basbok – Hur finansierar statliga myndigheter sin verksamhet.

⁴⁵ ESV dnr 3.2–764/2015

Frukostseminarierna är kostnadsfria och tar upp aktuella ämnen. Nätverksträffarna är riktade till särskilda målgrupper och tar upp frågor som aktuella frågor för respektive nätverk. Uppdragsutbildningarna är skraddarsydda efter beställarens önskemål.

Tabell 5. Antal utbildningsdagar och deltagare inom Ekonomisk styrning samt kostnader (tkr)

	2016	2015	2014
Öppna utbildningar			
Antal utbildningsdagar	24	20	23
Antal deltagare	351	331	333
Utbildningsseminarier			
Antal seminariedagar	14	14	16
Frukostseminarier (antal deltagare)	133	227	253
ESV-dagen (antal deltagare)	660	564	789
Övriga seminarier (antal deltagare)	479	611	733
Programutbildningar			
Antal utbildningsdagar	32	24	30
Antal deltagare	98	89	43
Uppdragsutbildningar			
Antal utbildningstillfällen	25	17	33
Kostnad (tkr)	11 392	10 652	10 869

ESV:s utbildningsverksamhet är relativt oförändrad över åren. De öppna utbildningarna har en stabil volym, medan antal tillfällen och deltagare vid programutbildningar och uppdragsutbildningar varierar.

Det har hänt mycket inom ESV:s utbildningsverksamhet under 2016. Vi vill särskilt lyfta fram följande:

- ESV har för första gången genomfört en programutbildning i strategisk verksamhetsutveckling på avancerad nivå för ledare i staten. Utbildningen arrangerades i samarbete med Ekonomihögskolan i Lund.
- Vi har webbsänt seminarier mer regelbundet än tidigare för ökad tillgänglighet. Exempelvis webbsändes Stora redovisnings-

dagen för första gången med effekten att fler kunde ta del av informationen, samtidigt påverkades inte antalet deltagare på plats.

- ESV genomförde under hösten sitt första Webinarie vilket också ökar tillgängligheten. Vi ser Webinarier som en ytterligare kanal att nå ut till myndigheter och det ersätter inte någon annan kanal.
- En ny utvecklingsplan⁴⁶ för ESV:s externa utbildningsverksamhet har antagits. Planen är vägledande i utvecklingsarbetet fram till 2020. I enlighet med planen har ESV, i samverkan med en extern leverantör, inlett arbetet med att ta fram en webbaserad utbildning.
- Vi har successivt infört ett nytt system och nya rutiner för att effektivisera kurs administrationen genom bland annat effektivare fakturahantering och integration med ESV:s webbplats. Det har också blivit enklare för deltagarna att anmäla sig.
- Numer distribueras information, i merparten av de kurser och seminarier som genomförs, digitalt via mobilapplikationen ESV-möten. I applikationen tillhandahålls praktisk information och föreläsarnas presentationer. Hanteringen av kursdokumentationen har därmed blivit mindre arbetskrävande.

3.10 Extern bedömning inom området Ekonomisk styrning

Inom verksamhetsområdet redovisas den externa bedömningen av resultatet utifrån prestationstyperna uppdrag, rådgivning och utbildning.

Vi har tidigare år genomfört en övergripande kundundersökning som avsåg hela ESV:s verksamhet på en övergripande nivå och något mer detaljerat inom området Ekonomisk styrning. Under 2016 har undersökningen inte genomförts. Eftersom den var på en övergripande nivå har det varit svårt att dra slutsatser av resultatet och använda det för att utveckla verksamheten. Vi har även sett att svarsfrekvensen varit relativt låg vilket även det gjort att det varit svårt att analysera resultatet.

⁴⁶ ESV dnr 1.2.204/2016

Inom området E-handel och administrativa system genomförs kundundersökningar avseende de system som upphandlats.

I den blankett som används i uppföljningen av olika uppdrag och uppdragsutbildningar ställer vi frågor om den allmänna uppfattningen om prestationens kvalitet, men också specificerade frågor om hur nöjd beställaren är.

I uppföljningen av våra kurser och seminarier svarar deltagarna bland annat på frågan om vad de tycker om kursen som helhet.

3.10.1 Analysen av uppdrag delas in i två områden

Analysen för uppdrag delas in i två områden, Ekonomisk styrning samt E-handel och administrativa system. Detta beror på att kundundersökningarna inom E-handel och administrativa system genomförs separat och har en direkt koppling till prestationsområdet och prestationstypen.

Uppdragsgivarnas bedömning

Uppdragsgivaren har fyllt i en enkät om respektive uppdrag. Det genomsnittliga värdet på respektive fråga framgår av tabellen. Frågorna börjar med ”Anser ni att ESV levererat en produkt som...”

Tabell 6. Bedömning⁴⁷ av uppdrag inom Ekonomisk styrning

Fråga	2016	2015	2014
fokuserar på rätt område	9,4	8,3	8,1
motsvarar uppställda förväntningar	8,9	8,0	7,8
håller rätt kvalitet	8,2	8,0	7,5
innehåller väl underbyggda förslag och slutsatser	8,0	7,6	7,9
har föregåtts av tillräckliga kontakter med mottagaren	8,9	8,6	8,4
har ett bra språk	8,4	8,3	8,7
är användbar i mottagarens fortsatta arbete	9,0	8,5	8,3

Under året har ESV utfört 11 uppdrag som uppdragsgivaren har bedömt:

⁴⁷ Bedömningen sker på en 10-gradig skala där 1 innebär ”inte alls nöjd” och 10 innebär ”i allra högsta grad nöjd.”

- Underlag till statens finansiella sparande (UFS) inkl. tilläggs-information.⁴⁸
- Fastställa värdet av ägarandelarna i investeringsbanker och utvecklingsbanker.⁴⁹
- Enhetlig redovisning av garantier och utlåning.⁵⁰
- Förtydliga redovisning mot anslag för sanering och återställningskostnader.⁵¹
- EU-medelshantering i Sverige.⁵²
- Redovisning av investeringar för forskning och utveckling.⁵³
- EA-värdering.⁵⁴
- Effektivare statsförvaltning.⁵⁵
- Synliggöra myndigheters resultat.⁵⁶
- Underlag till finansiellt sparande (FIR).⁵⁷
- Anslag vid PRV.⁵⁸

Resultaten bör tolkas med försiktighet då det är för ett mindre antal uppdrag som vi har en extern bedömning. Det betyder att det inte går att dra generella slutsatser och att göra direkta jämförelser mellan åren. ESV tycker dock att den externa bedömningen är värdefull som ett komplement till dialogen och diskussionen med uppdragsgivarna om vilka lärdomar vi kan dra och hur vi kan förbättra oss.

ESV har under året arbetat aktivt med att förbättra dialogen med uppdragsgivaren, såväl inför starten av ett uppdrag som löpande och inför redovisningen av uppdraget.

Detta har sannolikt bidragit till att de två områden som får högst värde i år är att ESV levererat en produkt som fokuserar på rätt område och motsvarar uppställda förväntningar.

Frågorna om produkten håller rätt kvalitet och har ett bra språk får något lägre värde liksom frågan om väl underbyggda förslag och

slutsatser. För alla dessa tre områden är spridningen ganska stor och i vissa fall kan det förklaras av karaktären på uppdraget. Vissa är mer handfasta och konkreta medan andra uppdrag är mer explorativa. När det gäller frågan om rapporternas språk är vår slutsats att vi behöver avsätta mer tid för språkgranskning och korrektur för att underlätta för mottagaren att ta till sig och förstå våra rapporter och även för helhetsintrycket.

Sammantaget visar mätningen i år på ett enligt vår bedömning tillfredsställande resultat och i jämförelse med tidigare år ett förbättrat resultat.

Kundenkäter inom administrativa system

Under året har ESV genomfört kundenkäter⁵⁹ i syfte att få veta vad användarna tycker om de system som ESV förvaltar (E-handelstjänst, Ekonomisystem, Löne- och PA-system samt Personalsystem). Vi gör denna typ av undersökningar var 18:e månad, förra gången undersökning genomfördes var 2014.

För E-handelstjänst hade NKI (Nöjd Kund index) ökat från 47 till 56. De som svarade på enkäten var nöjda med den hjälp de får av leverantörernas konsulter och att systemen är driftssäkra.

2015 mätte vi för första gången NKI för ramavtalet för personalsystem och ramavtalet för ekonomisystem. NKI för personalsystem var 54 och för ekonomisystem 66. Vi kan konstatera att det var ett bra resultat för båda ramavtalen. Vad gäller ramavtalet för Löne- och PA-system så har vi genomfört en avvecklingsenkät. Frågorna är inte helt jämförbara med den enkät som skickades ut 2014, vi har därför valt att inte ta med siffran från föregående mätning som jämförelsetal. NKI för Löne- och PA-systemet var 56 vilket tyder på att de som använt systemet är i stort sett nöjda med det.

⁴⁸ ESV 2016:20, ESV 2016:39, 2016:47, 2016:56 Underlag till statens finansiella sparande 2016.

⁴⁹ ESV dnr 3.2 – 1123/2016

⁵⁰ ESV dnr 3.2 – 72/2016

⁵¹ ESV dnr 3.2 – 71/2016

⁵² ESV dnr 3.2 – 133/2014

⁵³ ESV dnr 3.2 – 69/2016

⁵⁴ ESV dnr 4.1 -813/2016

⁵⁵ ESV 2016:59 Effektivisering i statsförvaltningen

⁵⁶ ESV dnr 3.2 – 453/2016

⁵⁷ ESV dnr 5.1–1440/2016

⁵⁸ ESV dnr 3.2 – 126/2016

⁵⁹ NKI (Nöjd Kund-index) under 46 är missnöjda, NKI över 56 är nöjda och de som har NKI mellan 46-55 är varken missnöjda eller nöjda.

3.10.2 Värdena för prestationstypen Utbildning når målet

I början av året utvärderades de öppna utbildningarna via vår mobilapplikation, ESV-Möten, men då vi inte var nöjda med svarsfrekvensen återgick vi till en webbaserad utvärdering. Jämförelsen med föregående år kan därför inte göras helt och hållet.

Efter samtliga kurser frågar vi deltagarna om vad de anser om kursen. Deltagarna ges fyra svarsalternativ där två är positiva och två är negativa. Målet för ESV är att 80 procent av deltagarna ska välja något av de positiva alternativen. Under året har elva kurser utvärderats och samtliga kurser har nått målet. Vår bedömning är att resultatet är i nivå med tidigare år.

4 Verksamhetsområde Prognoser

4.1 Verksamhetsöversikt

ESV gör prognoser och analyser av svensk ekonomi med särskilt fokus på den statsfinansiella utvecklingen. Regeringen och riksdagen använder prognoserna i budgetarbetet och för att följa upp statens budget. ESV:s prognoser ska i god tid varna för större avvikelser från budgeten, inte minst när det gäller utgiftstaket.

Prognoserna omfattar:

- Den makroekonomiska utvecklingen.
- Utvecklingen av intäkter, inkomster och utgifter.
- Beräkningar av det finansiella sparandet i staten, kommunerna och ålderspensions-systemet.
- Utvecklingen av statsskulden och Maastrichtskulden⁶⁰

Prognoserna för inkomster och utgifter redovisas i enlighet med strukturen på statens budget. Vi utvärderar om de tre budgetpolitiska målen uppfylls: överskottsmålet för offentlig sektor, utgiftstaket för de statliga utgifterna och balanskravet för kommunerna.

Inom verksamhetsområdet Prognoser finns två prestationstyper Prognoser och analyser samt Remisser.

Figur 3. Verksamhetsområdets indelning

⁶⁰ Konsoliderad bruttoskuld i offentlig förvaltning. Summan av skulder i statlig och kommunal förvaltning och i sociala trygghetsfonder (ålderspensionssystemet) minus skulder mellan dessa delsektorer. Inom stabilitets- och tillväxtpakten finns ett krav om att Maastrichtskulden inte får överstiga 60 procent av BNP.

Tabell 7. Prestationstyper och kostnader inom Prognoser

	2016	2015	2014
Prognoser	21 798	24 116	21 791
Remisser	500	229	306
Summa Prognoser	22 298	24 345	22 097

Under året har personalomsättningen och tjänstledigheter varit högre än normalt vilket framför allt påverkat analys- och utvecklingsarbetet. Det förklarar även varför kostnaderna för prognoserna har minskat. Antalet remisser var väsentligt fler än året innan vilket även avspeglas i de ökade kostnaderna.

4.2 Prognoser – statens budget och de offentliga finanserna

Vi har publicerat en fullständig kort- och medelfristig prognos vid fem tillfällen under 2016.⁶¹ För andra året i rad publicerade vi en rapport i november för att i god tid innan budgeten ska beslutas i riksdagen, kunna redovisa ett prognosunderlag baserat på förslagen i budgetpropositionen för 2017.

4.2.1 Särskilda insatser för att fördjupa analyserna

ESV har under 2016, liksom tidigare år, genomfört olika utvecklingsinsatser för att stärka kvaliteten i prognoserna genom fördjupade analyser. En del av de fördjupade analyserna har presenterats som fördjupningsavsnitt i prognospublikationerna. Nedan ges ett exempel.

⁶¹ ESV 2016:32, 2016:43, 2016:48, 2016:55, 2016:57 Prognos – statens budget och de offentliga finanserna

Effekter på arbetsmarknaden av det ökade antalet asylsökande

I ett fördjupningsavsnitt i aprilprognosen⁶² om effekterna på arbetsmarknaden av det ökade antalet asylsökande räknade vi på hur den totala sysselsättningsgraden och arbetslösheten skulle påverkas då andelen utomeuropeiskt födda i befolkningen ökar mycket de närmaste åren. Vi analyserade hur sammansättningen av befolkningen väntas se ut, utifrån ålder och utbildningsnivå med mera. Vi tittade bland annat på utbildningsnivån bland deltagare i etableringsuppdraget för att få en uppfattning om utbildningsnivån bland de asylsökande. För att bedöma hur många som kan tänkas få arbete de närmaste åren har vi även tagit del av statistik över förvärvsfrekvens efter mottagningsår för de som har fått uppehållstillstånd under åren 1997-2014. Vi bedömde att cirka 55 procent av de mellan 15 och 74 år som skulle få uppehållstillstånd under åren 2016-2020 kommer att vara i arbetskraften år 2020. Andelen som kommer vara sysselsatta är nästan 40 procent. Då sysselsättningsgraden bedöms vara lägre bland de som kommer få uppehållstillstånd framöver än de som i dagsläget finns i befolkningen kommer sysselsättningsgraden för befolkningen som helhet sjunka kommande år och arbetslösheten ökar.

4.2.2 Utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning 2011–2015

ESV fick i regleringsbrevet för 2015 i uppdrag att utvärdera statens upplåning och skuldförvaltning för perioden 2011-2015. Utvärderingen var klar i mars 2016 då vi skickade en rapport till regeringen.⁶³

⁶² ESV 2016:32 Prognos – Statens budget och de offentliga finanserna april 2016

⁶³ ESV 2016:28 Rapport – Utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning 2011-2015.

4.3 Analys av resultatet inom området Prognoser

4.3.1 Prognosutvärderingen är grunden för analysen

Resultatet inom verksamhetsområdet Prognoser analyseras utifrån precisionsresultatet i den årliga prognosutvärderingen. Prognosutvärderingen innehåller många jämförelser som är relevanta ur olika aspekter.

4.3.2 Analys av prognosavvikelser

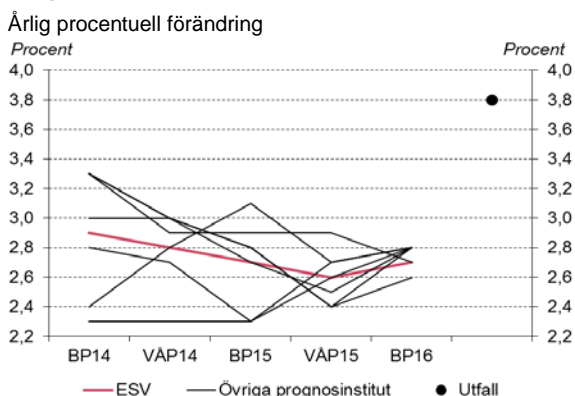
I maj publicerade vi en prognosutvärdering avseende prognoser för 2015.⁶⁴ Rapporten utvärderade våra prognoser på flera sätt. ESV:s prognoser för bruttonationalprodukten (BNP) och offentliga sektorns finansiella sparande jämfördes med prognoser från andra statliga prognosinstitut och de största svenska bankerna två år bakåt i tiden. ESV:s prognos för lönesumman jämfördes också med regeringens och Konjunkturinstitutets (KI) prognoser. För samma period jämfördes också ESV:s prognoser för budgetens skatteintäkter, inkomster och utgifter med regeringens prognoser. Dessutom gjordes en mer detaljerad analys av hur ESV:s prognoser för makroekonomiska variabler, skatteintäkter och takbegränsade utgifter förändrades över tiden, från september 2013 till slutet av 2015.

Alla prognosinstitut underskattade BNP-tillväxten

Vi jämförde våra prognoser för BNP och den offentliga sektorns finansiella sparande för 2015 med regeringens, Konjunkturinstitutets och Riksbankens prognoser samt med prognoserna från de stora bankerna. I jämförelsen ingick prognoserna från och med september 2013.

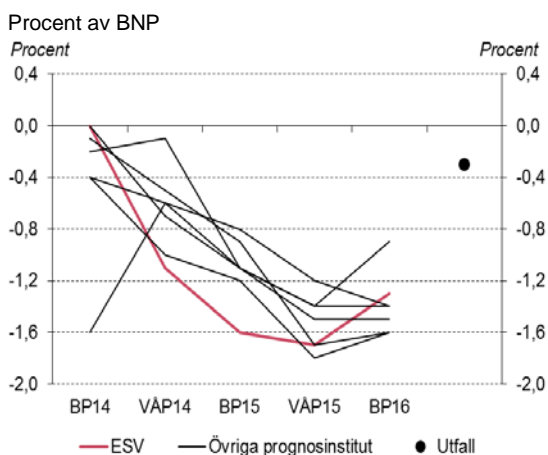
Alla prognosinstitut som ingick i jämförelsen underskattade BNP-tillväxten vid samtliga tillfällen. Mönstret i revideringarna av prognoserna skiljde sig ganska mycket mellan olika prognosinstitut men allas prognoser låg långt ifrån utfallet så sent som under hösten 2015 (BP16).

⁶⁴ ESV 2016:36 Prognosutvärdering 2015.

Diagram 1. BNP-tillväxt 2015

Finansiellt sparande

Även det finansiella sparandet underskattades av samtliga prognosinstitut vid i stort sett alla tillfällen, utom av regeringen som under hösten 2013 och våren 2014 (BP14) hade prognoser som låg i nivå med utfallet.

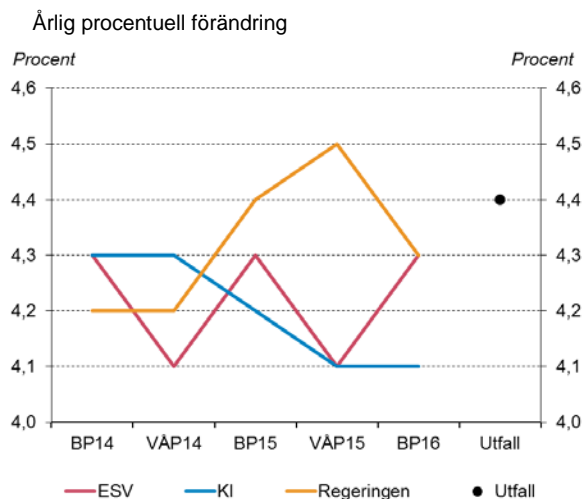
Diagram 2. Finansiellt sparande i offentlig sektor 2015

Anledningen till att det finansiella sparandet underskattades var att inkomsterna underskattades mer än utgifterna. Det utfall som prognoserna jämfördes med var dock preliminärt när utvärderingen gjordes, det blev inte känt förrän i december 2016.

Prognoser över lönesummans utveckling

Cirka 60 procent av de totala skatteintäkterna är skatt på arbetsinkomster. För inkomsterna är

därför prognosen för lönesummans utveckling av väsentlig betydelse.

Diagram 3. Lönesumman 2015

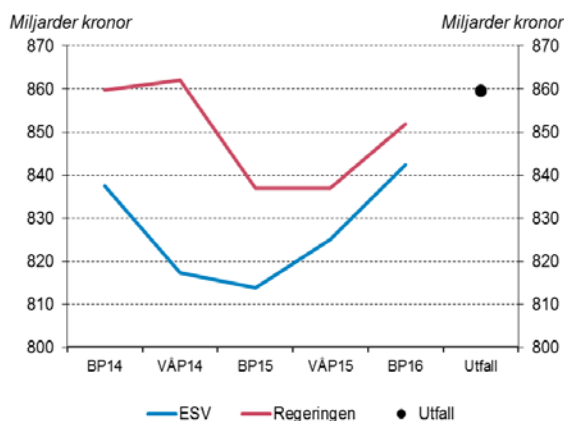
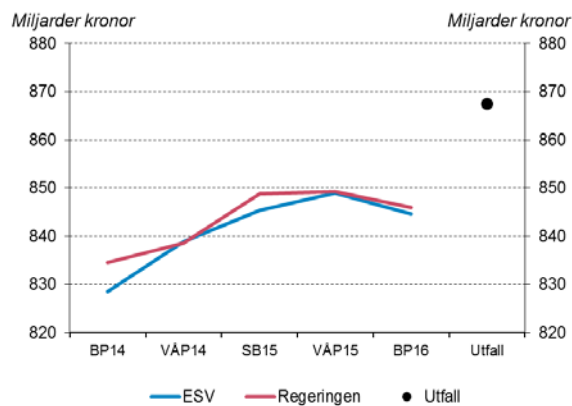
Både ESV:s och KI:s prognoser var lägre än utfallet hela perioden. Regeringens prognoser låg också något under utfallet förutom under hösten 2014 (BP15) och våren 2015. Alla överskattade antalet arbetade timmar men underskattade löneökningstakten vid de flesta prognostillfällena

ESV och regeringen underskattade både inkomsterna och utgifterna

Hösten 2013 (BP14) var ESV:s prognos för budgetens totala inkomster drygt 20 miljarder kronor lägre än utfallet. Vid samma tidpunkt var regeringens prognos i linje med utfallet. En förklaring till skillnaden är att regeringen vanligtvis räknar med en schablonmässig inkomst från försäljning av egendom på 15 miljarder kronor. ESV har som princip att endast räkna med faktiska beslut. Försäljningsinkomsterna under 2015 var dock marginella. Det innebär att regeringen låg för högt på övriga inkomster inledningsvis, vilket motverkade underskattningen av skatteinkomsterna.

Diagram 4. Totala inkomster 2015

Från det första prognostillfället reviderade både ESV och regeringen ner prognoserna och de låg därmed långt ifrån utfallet. Därefter höjdes de igen men både ESV och regeringen låg långt ifrån utfallet så sent som hösten 2015 (BP16). ESV:s prognos låg längre från utfallet än regeringens.

Diagram 5. Utgiftsområden exklusive räntor 2015

Vad gäller prognoserna för utgifterna låg ESV:s och regeringens prognoser relativt lika under hela perioden. En förklaring till att prognoserna vid de första tillfällena var mycket lägre än utfallet var att utgifterna för migration och sjukförsäkring underskattades av både regeringen och ESV. Prognoserna för de totala utgifterna reviderades upp successivt men kom aldrig upp i nivå med utfallet. Det förklaras av att utgifterna höjdes med 22 miljarder kronor i slutet av året till följd av tidigareläggningar av utgifter samt bidrag till kommuner för flykting-kostnader. Bortsett från dessa beslut låg både ESV:s och regeringens prognoser från och med i början av 2015 i linje med utfallet

5 Verksamhetsområdet Informationssystemet Hermes

5.1 Verksamhetsöversikt

Hermes är ett integrerat informationssystem för staten och fungerar både som ett arbetsverktyg och en informationskälla. Hermes möjliggör ett samlat flöde från det att myndigheterna lämnar in prognoser till att regeringen utfärdar regleringsbrev och vidare till insamlandet av utfallsuppgifter i statsredovisningen. ESV förvaltar och utvecklar Hermes Statsredovisning samt är teknisk systemleverantör för Regeringskansliet (RK) Statsbudgetstöd efter samråd med Regeringskansliet och i enlighet med dess behov.

Systemet består av RK Statsbudgetstöd och Hermes Statsredovisning. Det finns gemensamma stödfunktioner med meny och behörighetsadministration.

Verksamhetsområdet Informationssystemet Hermes består av prestationsområdet Systemförvaltning. Systemförvaltning är indelat i prestationstyperna Drift, Användarstöd, Förvaltningsutveckling och Nyutveckling.

Figur 4. Verksamhetsområdets indelning

ESV redovisade i januari, enligt uppdrag i ESV:s instruktion, en arbetsplan⁶⁵ för verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

⁶⁵ ESV dnr. 3.2-111/2016

Tabell 8. Prestationstyper och kostnader inom verksamhetsområdet Informationssystemet Hermes (tkr)

	2016	2015	2014
Systemförvaltning			
Drift	15 082	14 455	14 150
Användarstöd	5 016	3 963	5 188
Förvaltningsutveckling	21 929	18 287	17 294
Nyutveckling	6 173	4 830	4 321
Summa Informations-systemet Hermes	48 200	41 535	40 953

Det ekonomiska utfallet 2016 är knappt 6,7 miljoner högre än föregående år. Det beror på en höjd ambitionsnivå vilken främst är kopplad till det pågående utvecklingsarbetet med både Statsbudget- och statsredovisningssystemen. Sammantaget har ESV avsatt fler timmar 2016 än 2015 för Hermes.

5.2 Drift

ESV bedriver ett kontinuerligt utvecklingsarbete av Hermes driftmiljö och driftorganisation, för att säkerställa att systemet är stabilt och har hög tillgänglighet. Under året har vi arbetat med att upprätthålla en modern plattform, säkerhet och prestanda, bl.a. uppdaterat vår servermiljö till nyare version och gjort en genomlysning av databaskoden. För att öka säkerheten har vi tagit fram en ny nätdesign som kommer att implementeras i flera etapper under 2017 till 2019.

Tre incidenter har inträffat under året och har rapporterats som avvikelser till Regeringskansliet. I samtliga fall har en långsiktig åtgärd identifierats och två av dessa har implementerats. Den tredje åtgärden förväntas bli klar under första kvartalet 2017. Vid samtliga tre driftstopp klarade ESV Regeringskansliets krav på tillgänglighet.

Tabell 9. Tillgänglighet/drift i Informationssystemet Hermes

	2016	2015	2014
Tillgänglighet %	99,95	100	100
Antal driftstopp	3	0	0
Total tid för driftstopp	3 tim, 13 min	0	0

5.3 Användarstöd

För att stödja Hermesanvändarna på myndigheter och departement tillhandahåller ESV användarstöd i form av support, dokumentation och utbildningar.

Tabell 10. Antal aktiva användare och supportärenden i Informationssystemet Hermes

	2016	2015	2014
Antal aktiva användare			
Regeringskansliet	529	445	463
Myndigheter	1031	1 075	1 077
Totalt antal aktiva användare	1560	1 520	1 540
Antal supportärenden			
Regeringskansliet			
Regleringsbrev	353	400	446
Statens budget	353	278	361
Portalen och övrigt	78	81	151
Myndigheter			
Statsredovisning	481	430	560
Portalen och övrigt	217	260	397
Statens budget och Regleringsbrev	127	104	123
Övriga ärenden Supportärenden till icke Hermes användare*	40	51	66
Totalt antal supportärenden	1 649	1 604	2 104
Kostnader för support	4 604	3 579	4 683

* Avser personer som inte är Hermes användare som har frågor om Hermes och där det läggs upp ett supportärende. Jämförelsetalen för 2015 och 2014 har justerats.

ESV:s Hermessupport ger stöd och hjälp till användare i Hermes och är tillgänglig under kontorstid alla arbetsdagar. Vi arbetar proaktivt, till exempel med att kontinuerligt komplettera och uppdatera textguider som är tillgängliga på

varje sida i Hermes. Vi publicerar också e-guider samt presentationer av ny funktionalitet.

Trenden de sista åren har varit sjunkande antal supportärenden men för 2016 ser vi en mindre ökning. Förändringarna, såväl ökning som minskningar inom respektive kategori, är av mindre karaktär och kan inte härledas till någon särskild orsak. Kostnaderna är högre än för 2015, anledningen är dels nya medarbetare vilket innebar en uppläringsperiod, dels utökad bemanning för att möta efterfrågan vid leveranserna av Ett förbättrat Hermes. Förändringarna utifrån Ett förbättrat Hermes krävde också tid för omarbetning av textguider.

Tabell 11. Antal utbildningar inom Informationssystemet Hermes

Utbildningsinriktning	2016	2015	2014
Statsredovisning			
Antal tillfällen	3	2	3
Antal deltagare	34	20	39
Statens budget			
Antal tillfällen	4	5	4
Antal deltagare	50	45	37
Regleringsbrev			
Antal tillfällen	4	3	2
Antal deltagare	44	30	26
Totalt antal tillfällen	11	10	9
Totalt antal deltagare	128	95	102
Kostnad för utbildning	412	384	505

Anställda på myndigheter och inom Regeringskansliet erbjuds varje år ett antal standardutbildningar i Hermessystemet. Utbildningarnas syfte är att öka förståelsen för hur systemet fungerar, hur användarna ska registrera information och hur den inrapporterade informationen används. Antalet tillfällen är fler och antalet deltagare är högre jämfört med 2015. Samtliga kurser utom kursen Statsredovisning beslutas och administreras av Regeringskansliet. Kostnadsnivån är något högre än 2015 vilket beror på ökat antal tillfällen. Utöver kurstillfällena medverkade vi vid fem seminarier med sammanlagt 88 deltagare på

Regeringskansliet i samband med presentationen av andra leveransen av utvecklingsprojektet Ett förbättrat Hermes.

5.4 Förvaltningsutveckling

ESV arbetar kontinuerligt med att upprätthålla funktionalitet, tillgänglighet, datariktighet och prestanda i Hermes. Vi gör löpande anpassningar till nya webbläsare och ser över den tekniska plattformen för att behålla ett stabilt och förvaltningsbart system.

Under året har vi fortsatt den genomgripande förbättring av systemets användbarhet som inleddes 2015. För systemstödet till Regeringskansliet är det huvudsakliga målet att stödja en effektivare framtagning och uppföljning av statens budget. Även ökad spårbarhet och bättre informationskvalitet är prioriterat. För myndigheternas systemstöd ligger fokus på att öka effektiviteten i framtagningen av statsredovisningens beslutsunderlag.

5.5 Nyutveckling

Utvecklingsarbetet går ut på att tillföra systemet ny funktionalitet och att göra utredningar och förstudier. Precis som inom området Förvaltningsutveckling har årets nyutveckling huvudsakligen ägnats åt förbättringar av Hermes användbarhet. Vi har under året etappvis levererat ny och förbättrad funktionalitet till användarna.

5.6 Extern bedömning inom område Informationssystemet Hermes

ESV har tidigare redovisat den externa bedömningen på en övergripande nivå genom den kundundersökning (NKI) som genomförts årligen. Under 2016 genomfördes ingen kundundersökning (se avsnitt 3.10). ESV kommer dock genomföra en kundundersökning för Hermes under första halvåret 2017.

6 Verksamhetsområde EU-revision

6.1 Verksamhetsöversikt

ESV är Sveriges nationella revisionsorgan för EU-medel och ska främja en effektiv och korrekt hantering av EU-medel i Sverige. I huvudsak innebär uppdraget att ESV ska granska att förvaltnings- och kontrollsyste­men för EU:s olika fonder lever upp till de krav som EU-kommissionen ställer. ESV ska också granska och kontrollera att de utgifter som deklarerats till EU-kommissionen berättigar till stöd och har gått till rätt ändamål. Våra årliga revisionsrapporter är ett underlag till regeringens nationella intygande av EU-medelshanteringen i Sverige.

Uppdraget som nationellt revisionsorgan definieras av EU:s regelverk, dessutom är god internationell revisions­sed styrande för hur vi genomför uppdraget. EU-kommissionen har i sitt regelverk fastställt krav för hur uppdraget ska genomföras.

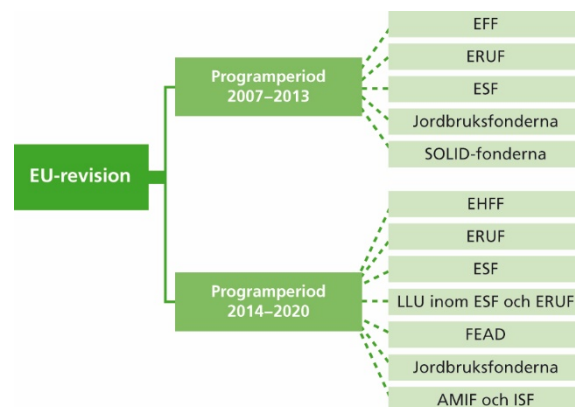
Sammanlagt får Sverige varje år ungefär 10 miljarder kronor från EU:s budget för EU-fonder med delad förvaltning. Det innebär att respektive medlemsstat ansvarar för att förvaltningen motsvarar de krav som EU ställer. Delad förvaltning innebär som regel att projekten som finansieras av respektive fond får nationell medfinansiering som uppgår till ungefär samma belopp som stödet från EU. Detta gäller dock inte för stöden inom Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ), som enbart finansieras av EU-kommissionen.

6.1.1 Verksamhetsområdets indelning

Vi har delat in verksamhetsområdet EU-revision utifrån de programperioder där vi genomför revision. Under året har vi bedrivit verksamhet inom två programperioder, dels programperioden 2007–2013, dels perioden 2014–2020. EU-kommissionens regelverk för fonderna skiljer sig mellan programperioderna, bland annat i kraven på medlemsstatens förvaltning,

revision och genomförande av programmen. Varje programperiod är ett prestationsområde som är indelat i prestationstyper utifrån de olika fonderna som ESV är revisionsmyndighet för.

Figur 5. Verksamhetsområdets indelning

6.1.2 ESV verkar för en effektiv och ändamålsenlig hantering av EU-medel i Sverige

ESV verkar för en effektiv och korrekt hantering av EU-medel i Sverige på flera sätt. Förutom att genomföra uppdraget som nationellt revisionsorgan arbetar vi med proaktiva aktiviteter i samarbete med ansvariga myndigheter. Syftet med detta arbete är nå en ömsesidig förståelse bland alla involverad myndigheter hur den svenska förvaltningen utifrån våra respektive uppdrag och ansvar på ett effektivt sätt ska följa EU:s krav på förvaltning och kontroll och förebygga att finansiella fel uppkommer. Genom detta arbete bidrar ESV till kontroll över statens finanser.

Vi kommunicerar resultaten från vårt granskningsarbete till såväl de ansvariga myndigheterna som andra intressenter som deltar i styrningen av dessa medel i Sverige. Vi har även under året kommunicerat resultaten av revisioner och de slutsatser vi dragit vid olika möten och seminarier med ansvariga

myndigheter, andra myndigheter som deltar i förvaltningen och med Regeringskansliet. I maj genomförde vi ett seminarium för alla ansvariga myndigheter. Syftet med seminariet var att förmedla vår bild av hur den samlade svenska förvaltningen av EU-medel fungerar och ge möjlighet till gemensam diskussion och att dela erfarenheter. Vid seminariet diskuterades möjliga lösningar för den gemensamma utmaningen att under hösten fullfölja såväl förvaltning som revision av två programperioder, den gamla som avslutas och den nya som startar upp, vilket bland annat medför ett behov av dubblerade revisionsinsatser. Diskussionerna bidrog till att flera ansvariga myndigheter avstod från att redovisade några utgifter till EU-kommissionen för den nya programperioden. De beräknade revisionsinsatserna avseende den nya programperioden reducerades därmed betydligt.

Under året har EU-kommissionen påbörjat en översyn av de gemensamma regelverken för den delade förvaltningen. Vi har bidragit med våra synpunkter till Regeringskansliet som deltar i arbetet med EU-kommissionen. Våra synpunkter inriktar sig mot hur EU:s regler för den delade förvaltningen kan utvecklas till förmån för en mer proportionell revision. Vi har även på andra sätt bidragit proaktivt i diskussioner med ansvariga myndigheter för att förebygga att fel uppkommer. Löpande under året har vi bistått ansvariga myndigheter med vår kunskap i frågor om EU- och nationella regelverken för fondmedlen och vår syn på tolkning av dessa för att den svenska förvaltningen ska genomföras effektivt och ändamålsenligt. Syftet är att EU-kommissionen har tilltro till och godkänner den svenska förvaltningen.

ESV deltar i rådet för skydd av EU:s finansiella intressen, SEFI-rådet. Rådet är inrättat av regeringen och ansvarar för att samordna åtgärder i Sverige mot bedrägerier och andra missbruk av EU-relaterade medel. ESV informerar i dessa sammanhang om resultat och

slutsatser av vårt revisionsarbete och bidrar med vår analys om åtgärder för att förebygga och förhindra felaktig användning av medlen. Vi deltar i diskussioner och resonemang för att sprida kunskap och utbyta erfarenheter.

6.1.3 Ekonomisk analys

Tabell 12 visar att den samlade kostnaden för EU-revision ökade under året jämfört med föregående år. Ökningen beror på att verksamheten inom den nya programperioden 2014-2020 nu pågår i större omfattning än tidigare och det ställer krav på mer revision. Samtidigt har vårt arbete i den nya perioden begränsats eftersom flera fonder avstått från att rekvirera medel från EU-kommissionen.

Den gamla programperioden avslutas i mars 2017. Det finns bara begränsade möjligheter till samordning mellan perioderna då regelverken är förändrade i den nya perioden med nya krav på förvaltning och revision. EU-kommissionen ställer ökade krav på vårt revisionsarbete med nya krav på revision av kontroller som ansvariga myndigheter utför.

Tabell 12. Prestationstyper och kostnader inom verksamhetsområdet EU-revision (tkr)

	2016	2015	2014
Programperiod			
2000–2006			
Summa	0	0	2
Programperiod			
2007–2013			
EFF	3 267	3 424	4 720
ERUF	8 610	8 373	9 740
ESF	2 063	2 787	7 213
Jordbruksfonderna	3 869	5 704	10 727
SOLID-fonderna	1 084	2 091	2 348
Summa	18 893	22 379	34 749

Tabellen fortssätter på nästa sida

	2016	2015	2014
Programperiod			
2014-2020			
EHFF	491	1 398	249
ERUF	3 792	2 832	77
ESF	1 493	1 276	728
FEAD	392	14	57
Jordbruksfonderna	10 909	7 681	2 671
LLU inom ESF och ERUF	606	338	0
AMIF och ISF	1 757	1 194	202
Summa	19 440	14 733	3 984
Summa EU-revision	38 333	37 112	38 736

6.2 Programperiod 2007–2013

6.2.1 ESF, ERUF och EFF

Uppdraget som revisionsmyndighet för programmen inom Europeiska socialfonden (ESF), Europeiska regionalfonden (ERUF) och Europeiska fiskerifonden (EFF) utförs under en programperiod och utgår från EU-kommissionens regelverk för varje fond. För dessa tre fonder är kraven i regelverken lika varandra.

Arbetet inom programmen var under året inriktat på att programperioden avslutas. Vårt revisionsarbete har framför allt omfattat granskning av projekt för att bedöma om den slutliga redovisningen till EU-kommissionen är laglig och korrekt, och att genomföra uppföljningar inom områden där ansvariga myndighet vidtagit åtgärder inför avslutet av programperioden för att säkerställa att förvaltningen och redovisning är ändamålsenlig och korrekt.

Vi väljer ut vilka projekt vi ska granska genom slumpmässiga urval, sedan besöker vi varje projekt som valts ut. I granskningen gör vi både en bedömning av att projektet genomförts enligt beslutet om stöd som ansvarig myndighet fattat och av att utgifterna som redovisats är korrekta. Granskningen avslutas med en rapport till den ansvariga myndigheten. Vi bedömer hur stor del av de utgifter som tidigare redovisats till EU-kommissionen som är felaktiga.

ERUF innehåller förutom de åtta regionala svenska programmen även olika gränsöverskridande program, så kallade territoriella program. För dessa program inrättas vanligtvis en grupp av revisorer från de länder som deltar i programmet. Vi har under året lett arbetet för de grupper där förvaltningsmyndigheten för programmet är placerad i Sverige. Ett möte per program har hållits.⁶⁶ ESV har också under året företrätt medlemsstaten Sverige i de grupper av revisorer som instiftats för de territoriella program där Sverige deltar, men där förvaltningsmyndigheten inte är placerad i Sverige.⁶⁷

Inga årliga rapporter har upprättats för programmen under året. Våra slutsatser rapporteras till EU-kommissionen i den avslutande rapporteringen i mars 2017 avseende avslutande delen av programperioden. Vårt avslutande arbete och rapporteringen följer den tidplan som EU-kommissionen fastställt för avslutet.

ESV:s uttalande är en del i den bedömning som EU-kommissionen gör av förvaltningen i Sverige. Den ligger även till grund för den avslutande utbetalningen för hela programperioden av EU-medel till Sverige för respektive program inom fonderna.

I enlighet med det Interinstitutionella avtalet⁶⁸ rapporterade vi en årlig översikt för 2015 års revisioner och redovisningar för medlemsstaten Sveriges räkning, i februari 2016 till EU-kommissionen.⁶⁹

6.2.2 Jordbruksfonderna

ESV utför uppdraget som attesterande organ för de två jordbruksfonderna, EGFJ och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU), genom löpande revision. Varje räkenskapsår⁷⁰ avslutas med att ESV avger en årlig atteringsrapport, revisionsuttalanden över Jordbruksverkets förvaltningsförklaring och ett

⁶⁶ ESV dnr 6.2-4/2016, 6.2-5/2016, 6.2-6/2016, 6.2-8/2016

⁶⁷ ESV dnr 6.2-9/2016, 6.2-10/2016, 6.2-11/2016, 6.2-12/2016

⁶⁸ Interinstitutionella avtalet 2006/c 139/01 artikel 44.

⁶⁹ ESV dnr 6.3-46/2016

⁷⁰ Ett ordinarie räkenskapsår omfattar tiden 16 oktober år 1 till 15 oktober år 2.

över årsräkenskaper. För avslutet av programperiod 2007-2013 förlängdes det sista räkenskapsåret för EJFLU med två och en halv månad till 31 december 2015. Vi har under året granskat de utbetalningar inom EJFLU som genomförts under denna tillkommande period och avslutade arbetet med att lämna en avslutande attesteringsrapport i juni 2016.⁷¹

6.2.3 SOLID-fonderna

Det årliga programmet för 2013 har under året avslutats för fonderna inom Solidaritet och hantering av migrationsströmmar, SOLID-fonderna. Rapporteringen följer den plan som EU-kommissionen lagt fast för avslutet av dessa program inom programperioden 2007-2013.

För varje program inom Europeiska återvändandefonden (RF),⁷² Europeiska flyktingfonden (ERF),⁷³ Europeiska fonden för integration av tredjelandsmedborgare (EIF),⁷⁴ och Europeiska fonden för yttre gränser (BRF)⁷⁵ har vi avgett en årlig revisionsrapport med yttrande om hur förvaltnings- och kontrollsystemen fungerat till EU-kommissionen. Vi har också validerat den ansvariga myndighetens ansökan om utbetalning av EU-medel, som ställs till EU-kommissionen. ESV har därmed reviderat och bedömt funktionaliteten i de system som de myndigheter som ansvarar för hanteringen av dessa EU-medel inrättat. Dessutom har vi genomfört revision hos de slutliga stödmottagarna, det vill säga projekten, för att bedöma om de kostnader som ligger till grund för begäran om utbetalning är korrekta.

De felaktigheter som ESV identifierat har de ansvariga myndigheterna korrigerat innan den slutliga redovisningen skett till EU-kommissionen. De beräknade finansiella felen i de slutliga redovisningarna ligger därför under den acceptabla nivån på två procent för alla fyra programmen. Den vanligaste orsaken till att utgifterna bedöms vara fel är att stödmottagare

redovisat personalkostnader felaktigt och inte följt reglerna för offentlig upphandling.

Även för SOLID-fonderna rapporterade⁷⁶ vi en årlig översikt enligt det Interinstitutionella avtalet till EU-kommissionen.

6.2.4 ESV:s årliga rapportering till regeringen

Varje år rapporterar vi samlat till regeringen våra årliga rapporter och uttalanden som vi lämnat till EU-kommissionen under det senaste året. I februari⁷⁷ lämnade vi en samlad rapportering till regeringen med följande innehåll:

- Årliga kontrollrapporter och uttalanden 2015 för ESF, EFF och ERUF.
- Attesteringsrapport och våra uttalanden för verksamhetsåret oktober 2014 till oktober 2015 för EGFJ och EJFLU.
- Avslut av årliga program 2012 för RF, ERF, EIF och BRF.

6.3 Programperiod 2014–2020

Förvaltningen och utbetalning av medel inom den nya programperioden har nått olika långt inom de skilda programmen. Det har medfört att vårt arbete som revisionsmyndighet genomförts i olika omfattning mellan programmen och fonderna.

Programmen inom ERUF och EHFF sköt fram sin redovisning av utgifter till EU-kommissionen till nästkommande räkenskapsår och redovisar därmed inga utgifter i samband med redovisningen i februari 2017. Detta medförde att vi inte genomförde några granskningar av projekt för dessa program och istället har vi fokuserat våra resurser på avslutet av den föregående programperioden

6.3.1 Jordbruksfonderna

Under året har vi utfört löpande revision av de både EGFJ och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU). Vår årliga rapport med uttalanden över räkenskapsåret för jordbruksfonderna (oktober 2014 till oktober

⁷¹ ESV dnr 6.3-217/2016

⁷² ESV dnr 6.3-706/2015

⁷³ ESV dnr 6.3-707/2015

⁷⁴ ESV dnr 6.3-517/2015

⁷⁵ ESV dnr 6.3-708/2015

⁷⁶ ESV dnr 6.3-47/2016

⁷⁷ ESV dnr 1.2-38/2016

2015) lämnades i februari 2016 till EU-kommissionen.⁷⁸ Rapporteringen sker samlat för båda programperioderna. De felprocenter som beräknas för fonderna omfattar på samma sätt båda perioderna.

Resultatet av våra granskningar visar att de redovisade utgifterna för EGFJ var korrekta och innehöll inte några finansiella fel. Däremot visade vår granskning av EJFLU att för de redovisade utgifterna inom den del av EJFLU som rör bland annat projektstöd vilka inte omfattar de arealrelaterade stöden, låg de finansiella felen över två procent och därmed över den acceptabla nivån. Det felaktiga beloppet återbetalades till EU. För de delar av jordbruksfonderna som uppvisar finansiella fel på över två procent ställer EU-kommissionen krav på en mer omfattande granskning av oss än för de delar där felen ligger under den acceptabla nivån. De vanligaste orsakerna till att redovisade utgifter var felaktiga inom del av EJFLU är att:

- stödmottagaren inte kan styrka att den redovisade kostnaden har uppkommit och hör till projektet eller att kostnaden hör till tiden för projekts genomförande,
- stödmottagaren har inte följt lagen om offentlig upphandling

Den ansvariga myndigheten för jordbruksfonderna redovisar sin verksamhet för EU-kommissionen och rekviderar medel från EU löpande under året. De bedömningar ESV lämnar är en del i det underlag som EU-kommissionen har för sitt beslut om att bevilja utbetalningar. Bedömningarna är därmed också en del av underlaget till EU-kommissionens godkännande att avsluta räkenskapsåret.

Vårt arbete omfattar även att verifiera de kontroller som de ansvariga myndigheterna, Jordbruksverket och länsstyrelserna genomför. Jordbruksverket genomför på vårt uppdrag vissa av dessa omverifieringar, de som rör länsstyrelsernas kontroller. De vanligaste avvikelser i de kontroller som ansvariga myndigheter utfört är:

- gränserna på jordbruksskiften är felaktiga i registren och behöver justeras så att de arealbaserade stöden blir korrekta
- mark inte uppfyller krav för att klassas som jordbruksmark och
- att skötselvillkoren för mark inte uppfylls

Vi sammanfattar årets granskningar i en årlig rapport med uttalanden till EU-kommissionen i februari 2017⁷⁹ och därefter rapporterar vi till regeringen.

6.3.2 Övriga fonder

För övriga fonder har förvaltningen i den nya programperioden startat i begränsad omfattning. För programmen inom ESF, ERUF, fonden för de mest utsatta (FEAD) och europeiska hav- och fiskerifonden (EHFF) redovisade bara ESF utgifter till EU-kommissionen för räkenskapsåret som avslutades i juni 2016. Övriga program valde att senarelägga sin redovisning. Vi har därmed bara genomfört revision av redovisade utgifter för ESF. Vi har däremot under året genomfört revision av delar av de system för förvaltningen som inrättats för alla fonder. Dock har inte någon av dessa revisioner avslutats och resultatet av vårt arbete blir klart först under 2017. Programmen inom asyl-, migration- och integrationsfonden (AMIF) och säkerhetsfonden (ISF) har båda redovisat utgifter till EU-kommissionen för räkenskapsår som avslutades i oktober 2016. Vårt revisionsarbete påbörjades under året att granska både de system för förvaltningen som inrättats och de redovisningar som görs, men det avslutas först 2017. Vi sammanfattar resultaten av de granskningar som genomförts i årliga rapporter med uttalanden till EU-kommissionen i februari 2017⁸⁰ och därefter rapporterar vi till regeringen.

För de territoriella program inom ERUF som omfattar flera medlemsstater och där ESV är revisionsmyndighet har vi under året samman kallat en grupp av revisorer för de länder som

⁷⁹ ESV dnr 6.3-216/2016

⁸⁰ ESV dnr 6.2-31/2016, 6.2-33/2016, 6.2-34/2016, 6.2-17/2016, 6.2-20/2016, 6.2-16/2016, 6.2-18/2016, 6.2-47/2017, 6.2-19/2016, 6.2-35/2017, 6.2-48/2017, 6.1-48/2016.

⁷⁸ ESV dnr 6.3-436/2015

deltar inom varje program.⁸¹ Ett möte per grupp har hållits. Vi har även deltagit i de grupper som på motsvarande sätt inrättats för de territoriella program där Sverige deltar men där förvaltningsmyndigheten och revisionsmyndigheten är placerad i annan medlemsstat.⁸²

6.4 Extern bedömning av området EU-revision

Resultatet inom verksamhetsområdet EU-revision analyseras i första hand utifrån EU-kommissionens bedömningar. När de bedömt att verksamheten håller en tillfredsställande nivå ligger bedömningen kvar tills de får ny information som kan leda till en ny revision och ny bedömning. Dessa revisioner och bedömningar sker inte årligen.

För programmen inom ERUF⁸³, ESF⁸⁴ och EFF⁸⁵ har EU-kommissionen bedömt att vårt arbete är fungerande men att vissa förbättringar behövs. Det motsvarar nivå två på en fyrgradig skala⁸⁶. Nivå ett och två innebär att EU-kommissionen kan förlita sig på det arbetet som vi utför. Vi har följt deras rekommendationer och kompletterat vårt arbete för de delar där de påpekat att vissa förbättringar behövs. De ansåg bland annat att vår granskning av att projekten följer reglerna om offentlig upphandling och statligt stöd, bör kompletteras i viss mån. Vidare ansåg de även att vi till viss del bör utöka informationen i våra årsrapporter. EU-kommissionen har inte återkommit med någon slutlig bedömning efter att vi vidtagit åtgärderna.

För programmen inom EGJF och EJFLU⁸⁷ har EU-kommissionen bedömt att vissa delar behöver förbättras. De har dock inte värderat vårt arbete enligt en fastställd skala. Vi har följt deras rekommendationer och kompletterat vårt arbete och vår årliga rapport i den utsträckning som de

⁸¹ ESV dnr 6.2-16//2016, 6.2-17/2016, 6.2-18/2016, 6.2-19/2016,

⁸² ESV dnr 6.2-21/2016, 6.2-22/2016, 6.2-23/2016, 6.2-24/2016

⁸³ ESV dnr 1.2-484/2014

⁸⁴ ESV dnr 6.1-646/2014

⁸⁵ ESV dnr 6.2-130/2013

⁸⁶ Bedömningarna utgörs av skalan nivå 1 Fungerar väl, inga eller få mindre förbättringar behövs Nivå 2 Fungerar men vissa förbättringar behövs Nivå 3 Fungerar delvis, större förbättringar behövs Nivå 4 Fungerar ej

⁸⁷ ESV dnr 1.2-459/2014

påpekat. De ansåg att vi bland annat bör utöka vår granskning av ansvarig myndighets kontroller på plats hos stödmottagarna och att vi i större utsträckning bör delta då ansvarig myndighet utför sina kontroller på plats. EU-kommissionen har inte återkommit med någon slutlig bedömning efter att vi vidtagit åtgärderna.

6.5 Återrapporteringskrav EU-revision

I detta avsnitt redovisas återrapporteringskraven för EU-revision enligt regleringsbrevet. Avsnittet avslutas med en sammanfattande analys.

Tabell 13 visar olika typer av intäkter samt totala kostnader för respektive fond. Finansieringen av EU-revisionen sker huvudsakligen via anslag och TA-medel. I de totala kostnaderna ingår även kostnader för verksamhet som är gemensam för samtliga eller grupper av fonder. Det handlar om kostnader för systemstöd, utvecklingsarbete för respektive programperiod samt analyser av nya regelverk samt metod-, kompetens- och kvalitetsarbete. Dessa kostnader är utfördelade på respektive fond utifrån antalet program och granskningar inom fonden.

Tabell 13. Intäkter och kostnader per fond

	2016	2015	2014
EHFF (EFF)			
Anslag	1 900	1 558	2 889
TA-medel	1 814	3 225*	2 000
Övriga intäkter	39	104	85
Totalt intäkter	3 753	4 886	4 974
Totala kostnader	3 758	4 822	4 969
ERUF			
Anslag	9 771	9 951	8 163
TA-medel	2 502	989	1 466
Övriga intäkter	126	182	166
Totalt intäkter	12 399	11 122	9 795
Totala kostnader	12 402	11 205	9 818

Tabellen fortsätter på nästa sida

	2016	2015	2014
ESF			
Anslag	2 670	3 359	6 571
TA-medel	850	653	1 227
Övriga intäkter	36	77	131
Totalt intäkter	3 556	4 089	7 929
Totala kostnader	3 556	4 063	7 943
FEAD			
Anslag	388	15	56
TA-medel	0	0	0
Övriga intäkter	4	0	1
Totalt intäkter	392	15	57
Totala kostnader	392	14	57
Jordbruksfonderna			
Anslag	14 653	4 115	11 143
TA-medel	0	0	0
Övriga intäkter	153	9 278	2 329
Totalt intäkter	14 806	13 393	13 472
Totala kostnader	14 778	13 385	13 399
LLU inom ERUF och ESF			
Anslag	599	354	0
TA-medel	0	0	0
Övriga intäkter	6	8	0
Totalt intäkter	605	362	0
Totala kostnader	606	338	0
AMIF och ISF (Solid)			
Anslag	2 803	3 208	2 492
TA-medel	0	0	0
Övriga intäkter	29	59	41
Totalt intäkter	2 832	3 267	2 533
Totala kostnader	2 841	3 285	2 550
Anslag	32 784	22 560	31 314
TA-Medel	5 166	4 867	4 693
Övriga intäkter	393	9 707	2 753
Totala intäkter	38 343	37 134	38 760
Totala kostnader	38 333	37 112	38 736

* Flyttade från övriga bidrag 2015.

Kommentar. Jämfört med årsredovisningen 2015 är Övriga bidrag och övriga intäkter sammanslagna till posten Övriga intäkter.

Tabell 14 visar antal revisioner och rapporter samt nedlagd tid. Där vi redovisar antal avses färdigställda och expedierade revisioner och rapporter under året. Antalet timmar avser nedlagd tid under året som direkt hänför sig till fonderna och programmen.

Det avser huvudsakligen planering, granskningsarbete, dokumentation samt kommunikation med ansvariga myndigheter och EU-kommissionen

Tabell 14. Antal revisioner och timmar per fond

	2016		2015		2014	
	Antal	Timmar	Antal	Timmar	Antal	Timmar
EHFF (EFF)						
Projektrevisioner	30	1 587	33	1 867	53	2 479
Systemrevisioner	1	510	-	-	5	245
Årsrapporter	1	877	1	880	1	811
Designationsrapporter	-	-	1	370	-	-
ERUF						
Projektrevisioner	63	6 308	80	5 839	73	6 249
Systemrevisioner	13	1 605	12	630	4	504
Årsrapporter	6	1 335	6	959	6	1 202
Designationsrapporter	-	-	6	1 236	-	-
ESF						
Projektrevisioner	39	1 805	41	1 969	71	4 562
Systemrevisioner	3	284	-	-	4	509
Årsrapporter	1	813	1	483	1	961
Designationsrapporter	-	-	1	482	-	-
FEAD						
Projektrevisioner	-	-	-	-	-	-
Systemrevisioner	1	62	-	-	-	-
Årsrapporter	1	46	-	-	-	-
Designationsrapporter	-	-	-	-	-	-
Jordbruksfonderna						
Projektrevisioner*	458	7 200	294	3 750	393	5 278
Systemrevisioner	6	1 078	10	1 447	14	2 085
Årsrapporter	2	2 626	1	2 456	1	2 232
Designationsrapporter	-	-	-	-	-	-

Tabellen fortsätter på nästa sida

LLU inom ERUF och ESF	Antal	Timmar	Antal	Timmar	Antal	Timmar
Projektrevisioner	-	-	-	-	-	-
Systemrevisioner	1	60	-	-	-	-
Årsrapporter	1	228	-	-	-	-
Designationsrapporter	-	-	1	209	-	-
AMIF och ISF (Solid)	Antal	Timmar	Antal	Timmar	Antal	Timmar
Projektrevisioner	-	495	14	1 147	8	1 134
Systemrevisioner	1	218	5	283	5	436
Årsrapporter	6	113	4	516	3	530
Designationsrapporter	-	-	2	561	-	-
Summa						
Projektrevisioner	590	17 395	462	14 572	598	19 702
Systemrevisioner	26	3 817	27	2 360	32	3 779
Årsrapporter	18	6 038	13	5 294	12	5 736
Designationsrapporter	-	-	11	2 858	-	-

* Inkl. omverifieringar. Jämförelsevärden för 2015 har ändrats

6.5.1 Sammanfattande analys

Den tid vi behöver lägga för revision varierar mellan fonderna och programmen, vilket i huvudsak beror på nedanstående faktorer:

- antalet förvaltnings- och kontrollsystem som inrättats för att förvalta fonden och programmen, hur komplexa dessa system är och hur väl de fungerar,
- EU:s krav på hur revisionen ska genomföras skiljer sig mellan fonderna, och
- utformningen av stöden i fonden och programmen, hur komplex verksamhet som projekten bedriver samt om projekten tillämpar förenklad kostnadsredovisning.

Exempelvis kan tid per projektrevision variera mellan 14 och 100 timmar där projektrevisioner inom Jordbruksfonderna kräver minst genomsnittlig tid per granskning och projektrevisioner inom ERUF kräver mest genomsnittlig tid. De projekt som genomförs inom ERUF-programmen är generellt sett mer komplexa än de inom andra fonder samtidigt som programmen bara i begränsad utsträckning använder förenklad kostnadsredovisning. Detta gör att vi lägger fler timmar för att granska dessa projekt än de inom övriga fonder. För programmet inom ESF har allt fler insatser övergått till förenklad kostnadsredovisning

vilket medför att tidsåtgången för våra projektrevisioner blir lägre jämfört med tidigare år.

På samma sätt varierar tiden per systemrevision mellan 62 och 170 timmar, för dessa revisioner är det inom FEAD som vi under året använt minst resursinsats. Förvaltnings- och kontrollsystemet för denna fond är i huvudsak gemensamt med det för ESF vilket gör att den nedlagda tiden för revision per fond blir lägre då vi samordnar vårt arbete. Vi drar även nytta av andra granskningar som rör flera program och fonder för att vårt arbete ska vara effektivt.

Förvaltningssystemen för både EFF och Jordbruksfonderna inkluderar ett flertal myndigheter. Förutom Jordbruksverket som är ansvarig myndighet deltar bland annat alla länsstyrelser i förvaltningen. Vår revision behöver även täcka in dessa aktörer vilket medför att vi behöver lägga mer tid när vi genomför systemrevisioner än för fonder och program där enbart en myndighet deltar. För EFF har vi dessutom under året i större omfattning än tidigare år, behövt kvalitetssäkra den information som Jordbruksverket förser oss med. Kvalitetssäkringen är kopplat till vår årsrapport samtidigt som informationen i sig

ligger till grund för våra projektrevisioner inom EFF.

Inom jordbruksfonderna har vi lämnat två årsrapporter under året. Den föregående budgetperioden avslutades med ett förlängt räkenskapsår för dessa fonder vilket medförde att vi gjorde en extra årsrapportering till EU-kommissionen. Jämfört med tidigare år har vi för jordbruksfonderna granskat fler utbetalningar.

Antalet har ökat då det dels inte var möjligt att slå samman grupper av stöd till följd av att utbetalningarna ökat och dels uppmanade EU-kommissionen oss att granska fler utbetalningar inom en specifik grupp av stöd eftersom de ansåg att det fanns en möjlighet att vårt arbete inte varit tillräckligt omfattande. Vi har även granskat flera kontroller då vi omverifierar Jordbruksverkets och länsstyrelsernas kontroller.

7 Övrig åiterrapportering

7.1 Avgiftsbelagd verksamhet

Tabellen nedan visar intäkter, kostnader och utfall för ESV:s avgiftsbelagda verksamhet, enligt den indelning för åiterrapportering som framgår av budgeten för avgiftsbelagd verksamhet i regleringsbrevet.

Sammantaget uppvisar den avgiftsbelagda verksamheten ett överskott på 2,6 miljoner kronor för 2016 och det ackumulerade överskottet uppgår till 8 miljoner kronor.

Ekonomisk styrning uppvisar ett positivt resultat som är 2,2 miljoner kronor högre än avgiftsbudgeten i regleringsbrevet. Det beror huvudsakligen på att vi under året använt 1,5 miljoner kronor av anslaget för att täcka det ackumulerade underskottet inom uppdragsverksamheten⁸⁸.

Avgiftsområdet Administrativa system har ett överskott på 336 tusen kronor, vilket är 236 tusen kronor högre än avgiftsbudgeten i regleringsbrevet. Dock är både intäkter och kostnader högre (3,5 mnkr respektive 3,3 mnkr) än beräknat i regleringsbrevet. Det beror framförallt på de pågående upphandlingarna för ekonomisystem och e-inköp samt fler avrop från ramavtalen än vi tidigare beräknat.

ESV:s tjänsteexport visar ett underskott på 95 tusen kronor i år och det ackumulerade överskottet uppgår till 460 tusen kronor. Både intäkter och kostnader är marginellt högre än budgeten i regleringsbrevet.

Enligt regleringsbrevet har ESV möjlighet att frångå principen om full kostnadstäckning i enskilda fall om avgiftssättningen motverkar syftet med verksamheten. ESV har under 2016 frångått den principen för 7 utbildningar. Vår princip är att delfinansiera öppna utbildningar med anslag om det behövs för att uppnå full kostnadstäckning. De öppna utbildningarna vänder sig till hela statsförvaltningen och

främjar en god ekonomistyrning i staten. Den totala omfattningen av undantagen uppgår till 305 tusen kronor, vilket finansierats via anslag 1:8 anslagspost 1.

Tabell 15. Avgiftsbelagd verksamhet (tkr)

	2016	2015	2014
Ekonomisk styrning			
Tidigare års över-/underskott	- 5 042	- 5 952	- 6 674
Intäkter	13 958	12 700	13 827
Kostnader	11 589	11 790	13 105
Utfall*	2 369	910	722
Ackumulerat över-/underskott	- 2 673	- 5 042	- 5 952
Administrativa system			
Tidigare års över-/underskott	9 886	7 606	1 488
Intäkter	11 123	8 869	15 325
Kostnader	10 787	6 589	9 208
Utfall	336	2 280	6 118
Ackumulerat över-/underskott	10 222	9 886	7 606
Tjänsteexport			
Tidigare års över-/underskott	555	377	778
Intäkter**	3 057	5 047	3 111
Kostnader	3 152	4 869	3 512
Utfall	-	178	-401
Ackumulerat över-/underskott	460	555	377
Totalt resultat för avgiftsfinansierad verksamhet	2 610	3 368	6 439
Totalt ackumulerat över-/underskott	8 009	5 399	2 031

* I utfallet för 2016 ingår 1,5 mnkr från förvaltningsanslaget som använts för att täcka det ackumulerade underskottet.

**Inklusive bidrag från SIDA för planering och genomförande av Twinningprojekt samt reseersättningar från EU-

⁸⁸ Regeringsbeslut 2016-06-22, Fi2016/02466/E2.

kommissionen. Beloppet för 2016 är 455 tkr och för 2015 är beloppet 724 tkr.

7.2 Tjänsteexport

Tjänsteexport är ett av verksamhetsområdena i regleringsbrevet. ESV har under året bedrivit ett twinningprojekt i Armenien för att förbättra den interna styrningen och kontrollen i den Armeniska statsförvaltningen. Projektet var tvåårigt och avslutades i augusti 2016. Twinning är ett EU-finansierat samarbete mellan ett medlemsland och ett kandidatland eller grannland till EU som Armenien. Den europeiska grannskapspolitiken låter EU:s grannländer ta del av EU-samarbetets fördelar och bidrar på så sätt till ökad stabilitet, säkerhet och välfärd.

ESV har också bidragit med korttidsexperter till ett Österrikiskt twinningprojekt i Kroatien. Projekt syftar till att utveckla Kroatiens hantering och kontroll av EU medel.

Tabell 16. Prestationstyper och kostnader inom verksamhetsområdet Tjänsteexport (tkr)

	2016	2015	2014
Internationella besök*	-	-	173
Tjänsteexport	3 168	4 903	3 537
Summa Tjänsteexport	3 168	4 903	3 710

* Fr.o.m. 2015 ingår inte internationella besök i tjänsteexporten. Jämförelsevärden för 2014 har inte justerats.

7.3 Jämställdhetsintegrering i myndigheten

ESV rapporterade i enlighet med regleringsbrevet en plan⁸⁹ för hur ESV avser att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering. Syftet med uppdraget är att ESV ska bidra till att nå regeringens jämställdhetspolitiska mål. Det är främst inom två områden som ESV fokuserar. ESV föreslår att könsaspekterna ska bli tydligare såväl när det gäller myndigheternas redovisning av statistik och nyckeltal som i de produkter ESV tar fram som omfattar hela staten. Det andra området handlar

om att väva in jämställdhetsperspektivet i myndigheternas arbete med verksamhetsutveckling, planering och uppföljning. Här kan ESV ge stöd till myndigheterna med olika utbildningsinsatser kring metoder och verktyg.

7.4 Stöd till Regeringskansliet

Det totala stödet till Regeringskansliet har minskat med 0,9 miljoner kronor jämfört med föregående år. Remisser kommenteras i anslutning till tabellen nedan. Minskningen för rådgivning är generell och hänför sig inte till något särskilt sakområde.

Tabell 17. Totala kostnader för stöd till Regeringskansliet (tkr)

	2016	2015	2014
Remisser	1 944	2 489	1 792
- varav avgifter	0	0	0
Konsultstöd	1 550	1 549	3 279
- varav avgifter	1 342	1 350	1 194
Rådgivning	466	834	826
- varav avgifter	0	0	0
Utbildning	426	437	615
- varav avgifter	150	180	308
Summa	4 386	5 309	6 512

Tabell 18. Remisser

	2016	2015	2014
Antal remisser	117	75	63
Kostnad per remiss (tkr)	16,6	33,2	28,4

Kostnaden per remiss har minskat jämfört med förra året. Även de totala kostnaderna har minskat trots att antalet remisser var fler än 2015. Den viktigaste förklaringen till lägre kostnader är att vi haft färre remisser som är principiellt viktiga utifrån ett ESV-perspektiv. Vi har även gjort en tydligare prioritering än tidigare av hur vi besvarar remisser. Vi ser även en ökning av remisser inom områden där ESV har svårt att bidra.

⁸⁹ ESV 2016:53 Plan för jämställdhetsintegrering på ESV 2017-2018.

7.5 Samverkan

Vi ska enligt vår instruktion samverka med Statskontoret och Konjunkturinstitutet.

Samverkan med Statskontoret ska ske i syfte att säkerställa en effektiv och ändamålsenlig stats-förvaltning. Det är inom den utredande verk-samheten inom verksamhetsområdet Ekonomisk styrning som samverkan är mest frekvent. Under året har samverkan främst ägt rum inom ramen för ESV:s uppdrag från regeringen om att sprida goda exempel om effektivisering i statsförvaltningen. Vi har även samverkat med Statskontoret inom ramen för deras uppdrag rörande utvecklad styrning. Därutöver har ledningen för de två myndigheterna haft löpande kontakter för övergripande informationsutbyte. Generaldirektören för Statskontoret ingår också i ESV:s insynsråd.

Enligt instruktionen ska ESV i arbetet med prognoser över statens inkomster och utgifter samarbeta med Konjunkturinstitutet (KI) och bistå institutet med att förklara större skillnader mellan myndigheternas prognoser. Samverkan sker också i syfte att effektivt utnyttja befintliga resurser i prognosverksamheten hos respektive myndighet. Exempelvis bistår ESV regelbundet KI med prognosmodeller för beräkning av skattinkomster till institutets prognoser. KI bistår i sin tur ESV med leverans av utfall och programmering och är även diskussionspartner i olika frågor. Därutöver har ledningen för myndigheterna träffats vid två tillfällen under året för gemensamt informations- och erfarenhetsutbyte, tillsammans med Statistiska centralbyrån.

7.6 eSam

ESV är en av 20 medlemmar i eSam, e-samverkansprogrammet. Inom ramen för eSam samverkar myndigheter samt Sveriges kommuner och landsting om digitaliseringen av det offentliga Sverige. Programmet bildades när E-delegationen upphörde 2015 för att på frivillig väg fortsätta samverkan.

eSam fångar upp behov och möjligheter till gemensamma lösningar och initierar och driver på gemensamma initiativ som sedan genomförs i samverkan mellan olika medlemsorganisationer. Parallellt bedriver eSam ett arbete för att skapa goda förutsättningar för digital samverkan genom att bland annat analysera och utreda rättsliga och andra samverkansfrågor och tillhandahålla stöd i form av vägledning. eSam arrangerar också mötesplatser för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling.

7.7 ESV:s interna digitaliseringsarbete

På ESV pågår ett arbete för att utveckla verksamheten med hjälp av digitalisering och nya system. Det handlar om att förändra våra arbetssätt i syfte att effektivisera våra rutiner eller att på olika sätt stärka kvaliteten. Arbetet påverkar i flera fall alla på ESV och vid vår årliga myndighetsdag i juni hade vi som tema frågan om hur vi kan utnyttja digitaliseringens möjligheter. De gruppdiskussioner vi genomförde visade på hög kreativitet och stort engagemang. I det här avsnittet belyser vi en del av det vi konkret har arbetat med under 2016.

Vi har under året infört ett nytt personal-system, via Statens Servicecenter, och en helt ny uppsättning av vårt ekonomisystem. I samband med detta har vi sett över våra arbetssätt, exempelvis har vi tagit bort i stort sett alla manuella blanketter. Vi har också sett över och tydliggjort vad man ska göra i olika roller som till exempel medarbetare, chef eller administratör samt utbildat alla berörda. Med dessa förändringar har vi goda förutsättningar att arbeta effektivt med ekonomi- och lönerelaterade frågor och därmed frigöra tid för analys. Under senare delen av året avropade vi också beslutsstödsystem från ESV:s statliga ramavtal. Den del som avser systemstöd för budgetering användes under 2016, resterande delar fortsätter vi implementera 2017.

Vår mest genomgripande verksamhets-utveckling med hjälp av digitalisering avser ett

generellt dokumenthanteringssystem som⁹⁰ ska användas i hela organisationen för både allmänna handlingar och arbetsmaterial. Under första halvåret var fokus på att ta fram kravspecifikation och anskaffa system, vid årets slut fanns en testmiljö på plats.

Kopplat till arbetet med ett generellt dokumenthanteringssystem har vi under året också börjat införa ett nytt anpassat systemstöd och digitalt arbetssätt för projektrevisioner inom området EU-revision⁹¹. Vårt mål är att effektivisera de delar av vår revisionsprocess som är standardiserade och där många enskilda ärenden hanteras, till exempel genom ökad digitalisering i handläggningen och vid informationsutbyte internt och med de myndigheter vi granskar.

ESV är en mötesplats för ekonomistyrning i staten och under 2016 har vi tagit steg för att också bli en bra digital mötesplats. Vi bedömer att många av våra avnämare kan göra effektivitetsvinster om vi i vissa lägen ersätter fysiska mötet med andra lösningar.

I avsnitt 3.9 beskriver vi det som relaterar till vår utbildningsverksamhet, till exempel effektiviserad kursadministration och digitala utbildningskanaler. Därutöver bör nämnas att i början av året lanserade vi en ny, och mobilanpassad, version av vår externa webbplats som underlättar för våra användare att hitta det de behöver.

För att bättre kunna styra, planera och följa upp vår IT-verksamhet har vi under året utvecklat och infört en it-styrningsmodell⁹². Den inkluderar en förvaltningsmodell som ska utmärkas av tydliga förvaltningsuppdrag, bland annat med en tydlig målbild som är baserad på krav och behov från verksamheten och vad gäller teknisk infrastruktur från IT-verksamheten.

⁹⁰ ESV dnr 3.2–312/2015

⁹¹ ESV dnr 3.2–1358/2016

⁹² ESV dnr 1.2–886/2016

7.8 Lista över rapporterade uppdrag

Uppdrag	ESV:s benämning	Hänvisning till avsnitt
Ekonomiadministrativa värden för 2015	ESV 2016:18	3.2.1
Avgifter 2015 – om avgiftsbelagd verksamhet i staten	ESV 2016:40	3.2.1
EU-medelshantering i Sverige	ESV 2016:38	3.2.1
Redovisning av investeringar för forskning och utveckling	ESV dnr 3.2–69/2016	3.2.1
Effektivisering i Stadsförvaltningen	ESV 2016:59	3.2.1
Avgifter 2015 – om avgiftsbelagd verksamhet i staten	ESV 2016:40	3.2.1
Värdet av ägarandelarna i Investeringsbanker och utvecklingsbanker	ESV 2016:58	3.2.1
Sanering och återställning av förorenade områden	ESV 2016:54	3.2.1
En mer överskådlig och enhetlig redovisning av garantier och utlåning.	ESV 2016:60	3.2.1
Att synliggöra myndigheters resultat	ESV 2016:51	3.2.1
Ekonomistyrningsverkets redovisning av överenskommelsen gällande underlag om utgifter för verksamheten vid Patent- och registreringsverket	ESV dnr 3.2–126/2016	3.2.1
Ekonomistyrningsverkets redovisning av uppdraget om en översyn av den finansiella styrningen av Statens skolverk	ESV dnr 3.1–1034/2015	3.2.1
Finansieringslösningar för gemensamma digitala tjänster	ESV dnr 1.1–397/2015	3.2.1
Statsförvaltningens digitalisering – uppföljning och analys	ESV dnr 3.2–218/2016	3.2.1
Redovisning över den statliga internrevisionen 2016	ESV 2016:14	3.3.1
Månadsutfall 2016	ESV dnr 5.2–239/2016	3.5.1
Utfallet för statens budget – del av ESV:s underlag för årsredovisning för staten 2015	ESV 2016:22	3.5.1
Tidsserier, statens budget m.m. 2015	ESV 2016:41	3.5.1
Tidsserier över utfallet på statens budget i 2016 års struktur	ESV dnr 5.4–267/2016	3.5.1
Pris- och löneomräkning	ESV dnr 9.1–120/2016	3.5.1

Statens resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys m.m. – del av ESV:s underlag för årsredovisning för staten 2015.	ESV 2016:21	3.5.1
Den statliga sektorn 2015	ESV 2016:34	3.5.1
Tidsserier för Årsredovisning för staten 2015	ESV 2016:35	3.5.1
Finansräkenskaper	ESV 2016:20, 2016:39, 2016:47, ESV dnr 5.1–1440/2016.	3.5.1
Snabbräkning kvartal 2	ESV dnr 5.1–1439/2016	3.5.1
Förfarandet vid alltför stora underskott 2016, EDP	ESV dnr 5.1–1433/2016	3.5.1
Inkomstliggaren	ESV 2016:23	3.5.1
Redovisning av underlag för prisomräkning av lokalkostnadsdelen i anslagsbaserna för budgetåret 2017 samt reviderat underlag för budgetåret 2016.	ESV dnr 9.2–101/2016	3.6.1
Redovisning av underlag för omräkning av Regeringskansliets lokalkostnader i utlandet för beräkningsåret	ESV dnr 9.2–180/2016	3.6.1
Uppdrag att se över vissa frågor om hyresavtal	ESV 2016:30	3.6.1
Statliga myndigheters lokaler i Stockholm, Solna och Sundbyberg 2014 och 2015.	ESV 2016:46	3.6.1
Att redovisa materiella anläggningstillgångar	ESV 2016:49	3.7.1
Att redovisa avsättningar och ansvarsförbindelser.	ESV 2016:33	3.7.1
Vägledning oegentligheter och intern styrning och kontroll	ESV 2016:24	3.7.2
Basbok – Hur finansierar statliga myndigheter sin verksamhet	2016:50	3.7.3
Regelprocessen	ESV dnr 3.2–764/2015	3.8
Prognos – Statens budget och de offentliga finanserna	ESV 2016:32, 2016:43, 2016:48, 2016:55, 2016:57	4.2
Rapport – Utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning 2011-2015.	ESV 2016:28	4.2.2
Prognosutvärdering 2015	ESV 2016:36	4.3.2
Arbetsplan Hermes 2016-2017	ESV dnr 3.2 -111/2016	5.1

8 Kompetensförsörjning

En god kompetensförsörjning är nödvändig för att ESV ska kunna utföra sina uppgifter och nå uppställda mål. ESV har en bred verksamhet med många olika uppgifter vilket ställer särskilda krav på kompetensförsörjningen. I detta kapitel beskriver vi vårt arbete för att säkerställa rätt kompetens.

ESV: s värdeord

För ESV är den gemensamma statliga värdegrunden en viktig utgångspunkt och den kompletteras av våra värdeord som beskriver de förhållningssätt som vi står för och som ska vägleda oss i vårt agerande i vardagen.

Professionella

Vi uttalar oss med den säkerhet som det innebär att vara expert och redogör för våra ställningstaganden, metoder och arbetssätt på ett väl underbyggt sätt. Vi håller våra löften och är tydliga, begripliga och målgruppsorienterade. Vi kvalitets-säkrar och förankrar alltid våra ställningstaganden internt.

Öppna

Vi är uppriktiga, sakliga, tillgängliga och ger snabba svar. Vi är tillmötesgående och lyhörda för målgruppernas behov och förväntningar. Vi samverkar och delar med oss av vår kunskap inom ESV och hela statsförvaltningen.

Handlingskraftiga

Vi är initiativrika och resultatnriktade. Vi skapar nytta genom att omsätta kunskap i handling. Vi ligger i framkant och utvecklar relevanta analyser och effektiva lösningar som tillför konkret nytta. Vi är vetgiriga, tar in, förädlar och förmedlar kontinuerligt nya kunskaper inom vårt område.

Vi redovisar i detta avsnitt ett antal åtgärder vi utfört under året för att säkerställa att ESV har tillräcklig kompetens för att fullgöra uppgifterna i instruktion, regleringsbrev och andra regeringsbeslut. Redovisningen utgår från aktiviteter vi

gjort för att attrahera och rekrytera, behålla och utveckla samt avveckla kompetens. Avsnittet beskriver också hur vi arbetat med myndighetens kompetensförsörjning och arbetsmiljö.

8.1 Attrahera och rekrytera

I år har 23 medarbetare rekryterats till ESV, 11 män och 12 kvinnor. Utöver detta har vi även rekryterat två vikarier och två visstidsanställda. Vi har också haft tre praktikanter som har bidragit till verksamheten på ett positivt sätt. Vid rekrytering har vi haft flera kvalificerade sökande till varje utannonserad tjänst, med undantag för ett par tillfällen då vi har fått ta extern hjälp för att hitta specifik kompetens.

För att fortsätta attrahera och rekrytera medarbetare arbetar vi ständigt med att utveckla vår rekryteringsprocess. Vi arbetar strukturerat för att säkerställa rätt kompetens vid varje anställning. Med vår diversifierade verksamhet är det till exempel viktigt att målgruppsanpassa processen genom en ordentlig kravprofil och dialog kring lämpliga kanaler och tillvägagångssätt.

Vi har en uppskattad introduktionsprocess för nyanställda, som bidrar till att de nyanställda känner sig välkomna och får goda förutsättningar att snabbt sätta sig in i arbetet. Introduktionsutbildningen ger kunskap om ESV:s interna styrning och organisation, vår verksamhet och också kunskap om den statliga värdegrunden. De flesta som rekryteras till ESV har god kännedom om statsförvaltningen men vi ser det som värdefullt att vi som organisation ger förutsättningar för rollen som statstjänsteman.

8.2 Behålla och utveckla kompetens

Kompetensanalyser genomförs årligen i verksamhetsplaneringen för att säkerställa att vi har rätt kompetens för att utföra uppdraget.

Under året har ESV genomfört flera utvecklingsinsatser som riktat sig till alla medarbetare, bland annat har en intern rapport-

skrivningskurs genomförts vid tre tillfällen samtidigt som vi har fortsatt erbjuda utbildningar för projektledare och projektmedarbetare. Dessutom har flera utvecklingsinsatser genomförts utifrån dialog mellan chef och enskilda medarbetare eller grupper. Några avdelningar har haft utbildningsinsatser i engelska och andra har jobbat med kommunikation på olika sätt.

Vi arbetar också med att hålla den statliga värdegrunden levande för alla medarbetare, till exempel genom att publicera olika teman kopplat till värdegrunden för diskussion en gång i månaden på vårt intranät. Syftet med diskussionerna är att koppla värdegrundsfrågorna till frågor i vår verksamhets vardag.

8.2.1 Medarbetarskap och ledarskap

ESV har fortsatt att arbeta med medarbetarskap och haft fortsatt dialog på respektive avdelning eller enhet under året. ESV har också deltagit i Arbetsgivarverkets aktivitetsserie i arbetsgivar-samverkan om ett aktivt medarbetarskap. Aktiviteten är ett led i arbetet med att realisera strategi för den statliga arbetsgivarpolitiken och delstrategin ”Vi utvecklar ett aktivt medarbetarskap”. Aktivitetsserien vänder sig till de av Arbetsgivarverkets medlemmar där medarbetarskapsfrågorna är prioriterade och uppdraget att arbeta med dem väl förankrade i den egna verksamhetens ledning.

Vi har också utvecklat lönekriterierna för chefer och tagit fram stödmaterial i lönesättande samtal. Detta ska bidra till en bättre dialog mellan chef och medarbetare, till exempel kring vad ett gott resultat är och vilka förväntningar som finns kopplat till ansvar och roll.

En gång varje år samlas samtliga medarbetare till en gemensam myndighetsdag. Temat i år var hur ESV bättre kan samverka och öka kompetensen för att tillvarata digitaliseringens möjligheter. Alla chefer har också träffats i chefsforum med varierande teman, bland annat förändringsledning, rehabilitering, lönebildning och arbetsmiljö.

8.3 Kompetensväxla och avveckla

Under året har 22 personer slutat. Av dessa är nio personer som gått i pension. Som framgår av tabellen har personalrörligheten ökat något jämfört med föregående år. Andelen pensionsavgångar står för 6 % av personalrörligheten. Majoriteten av övriga medarbetare som har slutat under året (motsvarande 8 % rörlighet) har varit anställda en längre tid vid ESV. Sammantaget ser vi att det finns naturliga förklaringar till att omsättningen ökat.

Tabell 19. Personalrörlighet (%)

	2016	2015	2014
Personalrörlighet	14,2*	7,0	11,2

*Varav 6 % (9 personer) avser pensionsavgångar

8.4 Arbetsmiljö

Att fokusera på friskfaktorer och samtidigt arbeta med ett traditionellt systematiskt arbetsmiljöarbete ser vi som ett effektivt sätt att bidra till god hälsa hos medarbetarna. Vi har uppdaterat vår arbetsmiljöpolicy efter de nya föreskrifterna om organisatorisk och social arbetsmiljö. Under året har ESV dessutom deltagit med lag i två motionslopp samt haft seminarier på temat ergonomi.

Tabell 20. Sjukfrånvaro (%)

	2016	2015	2014
Totalt	2,56	3,10	1,78
-29 år*	-	-	-
30-49 år	3,04	1,82	1,77
50 år-	2,30	4,34	1,78
Kvinnor	2,05	3,21	2,04
Män	3,25	2,96	1,45
Andel			
långtidssjukfrånvaro			
av total sjukfrånvaro			
(60 dagar eller mer)	41,25	38,13	24,76

* Sjukfrånvaron särredovisas inte för denna grupp då uppgifterna kan härledas till enskilda individer.

Ovanstående tabell visar den totala sjukfrånvaron, fördelat på olika ålderskategorier, kvinnor respektive män samt andelen långtidssjukskrivna

(60 dagar eller mer). Statistiken visar att sjuktalen har ökat, men det är ett fåtal individer som påverkar statistiken.

8.5 Bedömning

Vi bedömer att vår kompetensförsörjning under året fungerat bra. Vi är medvetna om att våra rekryteringar kan vara olika till karaktären då vår verksamhet är differentierad. Vi arbetar aktivt för att göra ESV till en attraktiv arbetsplats och med att utveckla vår rekryteringsprocess.

Medarbetarna är nyckeln för att lyckas med vårt uppdrag och vi genomför årligen kompetensanalyser inom varje avdelning för att säkerställa vår kompetens.

När det gäller personalrörligheten och sjukfrånvaron följer vi utvecklingen, det finns förklaringar till de senaste årens variationer och bedömningen är att siffrorna i nuläget inte kräver särskilda åtgärder.

9 Finansiell redovisning

9.1 Sammanställning över väsentliga uppgifter

<i>Belopp i tkr</i>	2016	2015	2014	2013	2012
Låneram i Riksgäldskontoret					
Beviljad	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Utnyttjad	21 185	20 797	21 650	20 248	24 995
Räntekontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Maximalt utnyttjad under räkenskapsåret	0	0	-11 131	-7 570	0
Räntekontot					
Ränteintäkter	0	0	6	27	258
Räntekostnader	130	35	9	4	0
Avgiftsintäkter som disponeras					
Budget	23 400	28 700	28 265	33 400	34 200
Utfall	30 635	30 079	37 084	39 531	41 277
Avgiftsintäkter som ej disponeras					
Budget	0	2 220	2 220	2 220	2 220
Utfall	0	555	2 220	2 220	2 220
Anslagskredit					
Beviljad	4 909	4 753	4 640	4 409	3 140
Utnyttjad	0	0	919	372	0
Anslagssparande					
Anslagssparande	4 645	4 537	1 678	1 948	6 735
Personal *					
Antal årsarbetskrafter	146	149	156	161	148
Medelantal anställda	155	157	161	168	172
Driftkostnad per årsarbetskraft *	1 375	1 271	1 228	1 244	1 302
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	2 610	3 368	6 439	-295	-2 357
Balanserad kapitalförändring	5 399	2 031	-4 408	-4 080	-1 723

* 2014 ändrades beräkningsmetoden för antal årsarbetskrafter och medelantal anställda. Jämförelsevärdena för 2013 men inte för 2012 har justerats.

9.2 Resultaträkning

<i>Belopp i tkr</i>		2016	2015
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	Not 1	171 328	147 849
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 2	30 635	30 079
Intäkter av bidrag	Not 3	10 498	24 031
Finansiella intäkter	Not 4	123	76
Summa verksamhetens intäkter		212 584	202 035
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 5	-137 013	-134 726
Kostnader för lokaler		-15 136	-14 295
Övriga driftkostnader	Not 6	-48 551	-40 395
Finansiella kostnader	Not 7	-153	-48
Avskrivningar och nedskrivningar		-9 121	-9 203
Summa verksamhetens kostnader		-209 974	-198 667
Verksamhetsutfall		2 610	3 368
Uppbördsverksamhet			
	Not 8		
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras		0	555
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		0	-555
Saldo uppbördsverksamhet		0	0
Transfereringar			
	Not 9		
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		3 739	4 393
Lämnade bidrag		-3 739	-4 393
Saldo transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring	Not 10	2 610	3 368

9.3 Balansräkning

<i>Belopp i tkr</i>		2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	Not 11	10 036	11 325
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	Not 12	1 885	1 027
		11 921	12 352
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Not 13	271	367
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	Not 14	7 597	7 508
		7 868	7 875
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	Not 15	443	1 104
Fordringar hos andra myndigheter	Not 16	7 079	5 688
Övriga kortfristiga fordringar		189	12
		7 711	6 804
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	Not 17	4 972	4 973
Upplupna bidragsintäkter		6 325	4 179
Övriga upplupna intäkter		805	1 454
		12 102	10 606
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	Not 18	-2 668	-3 434
		-2 668	-3 434
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	Not 19	29 735	25 019
		29 735	25 019
Summa tillgångar		66 669	59 222
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	Not 20	40	0
Balanserad kapitalförändring		5 399	2 031
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		2 610	3 368
		8 049	5 399
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 21	1 038	1 693
Övriga avsättningar	Not 22	1 809	1 599
		2 847	3 292
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 23	21 185	20 797
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	Not 24	7 443	5 092
Leverantörsskulder		12 181	7 990
Övriga kortfristiga skulder	Not 25	2 450	2 385
		43 259	36 264
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	Not 26	11 768	11 060
Oförbrukade bidrag		489	280
Övriga förutbetalda intäkter		257	2 927
		12 514	14 267
Summa kapital och skulder		66 669	59 222

9.4 Anslagsredovisning

Belopp i tkr Anslag (ramanslag)	Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enligt regle- ringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp
Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning						
1:8 Ekonomistyrningsverket						
ap.1 Ekonomistyrningsverket förvaltning	3 372	144 652		148 024	-144 744	3 280
ap.2 RK Statsbudgetstöd	1 060	20 865	-434	21 491	-20 230	1 261
1:12 Riksgäldskontoret						
ap.3 Utvärdering av statens skuldförvaltning - del till ESV Not 27	49	400	-40	409	-340	69
Utgiftsområde 22 Kommunikationer						
2:6 Gemensamma e-förvaltningsprojekt av strategisk betydelse						
ap.2 E-handel i staten del till Ekonomi- styrningsverket	56	5 000	-56	5 000	-5 000	0
ap.5 Stöd till regeringens satsning på e- förvaltning		5 000		5 000	-4 965	35
Totalt	4 537	175 917	-530	179 924	-175 279	4 645
Under året har anslag 02 01 003 002 RK Statsbudgetstöd, ESV, avslutats.						
Finansiella villkor						
Anslag UO 2	Post			Belopp	Utfall	Saldo
1:8 ap.1	Högst 33 000 tkr får användas för verksamhetsområdet EU-revision			33 000	32 784	216
1:8 ap.1	Högst 1 500 tkr får användas för uppdrag avseende Open Peppol			1 500	1 500	0
1:8 ap. 2	5 000 tkr får användas först efter beslut av Regeringskansliet			5 000	3 739	1 261

9.5 Tilläggsupplysningar och noter

9.5.1 Kommentarer till noter

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) där annat ej anges.

9.5.2 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Maskinella avrundningar kan ge smärre differenser vid manuella summeringar.

Ändrad redovisningsprincip

Under 2016 har en ny regel för redovisning av anläggningstillgångar beslutats. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet har höjts till 100 tkr mot tidigare 25 tkr.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs. Omvärdering av fordran respektive skulden har gjorts när den totala differensen överstiger 10 tkr. Understiger differensen fordran/skulden detta belopp har fordran/skulden inte justerats.

Periodavgränsningsposter

För periodiseringar tillämpas en beloppsgräns på 50 tkr.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar med en bedömd ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde på minst 25 tkr redovisas som anläggningstillgångar. Beloppsgränsen för egenutvecklade datasystem och förbättringsutgifter på annans fastighet är 100 tkr. På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning. Avskrivningen görs månadsvis.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Värdering av anläggningstillgångar	
Egenutvecklade datasystem	5 år
Köpta dataprogram och licenser	3 år
Datorer och kringutrustning	Normalt 3 år 4-7 år om den ekonomiska livslängden bedöms vara längre än 3 år.
Övriga kontorsmaskiner	3 år
Möbler och övriga inventarier	5 år Om nyttjandeperioden (t.ex. slutdatum för hyreskontrakt) understiger den ekonomiska livslängden ska avskrivningstiden beräknas efter den förväntade nyttjandeperioden.
Förbättringsutgifter på annans fastighet	7 år Om nyttjandeperioden (t.ex. slutdatum för hyreskontrakt) understiger den ekonomiska livslängden ska avskrivningstiden beräknas efter den förväntade nyttjandeperioden.

9.5.3 Uppgifter om rådsledamöter och ledande befattningshavare enligt 7 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

Utbetald ersättning till rådsledamöter och ledande befattningshavare samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller aktiebolag.

Namn, sidouppdrag	Ersättning i kronor
Mats Wikström (1/1-21/12 2016) Radiotjänst i Kiruna	1 116 610
Pia Heyman (Avdelningschef 1/1-21/12 2016, vik. GD från 22/12- 2016) Bolagsverket	943 773
Maria Bredberg-Petersson Fortifikationsverket	4 500
Urban Hansson Bruswitz Första AP-fondens styrelse och revisionsutskott	6 000
Eva Håkansson Fröjelin Skatteverket	6 000
Mikael Åsell	6 000
Ingvar Mattson	4 500
Peter Sandwall Kustbevakningens insynsråd Statskontorets insynsråd Totalförsvarets Rekryteringsmyndighet Institutet för kvalitetsutveckling, SIQ	6 000
Katrin Westling Palm E-legitimationsnämnden Min Pensions styrelse Underrättelsesdomstolen ISSA, TC Pensions (Pensionskommittén) SNS Förtroenderåd Anställningsnämnden nya Polismyndigheten	6 000
Helena Dyrssen Transportstyrelsen Bolagsverket	4 500
Ann-Christin Nykvist Statens servicecenter Musikalliansen AB	4 500

9.5.4 Redovisning av sjukfrånvaro

Uppgifterna om sjukfrånvaro redovisas i resultatredovisningen under kapitel 8 Kompetensförsörjning.

9.5.5 Noter

Not 1 Intäkter av anslag

Skillnaden mellan intäkter av anslag i resultaträkningen och utgifter i anslagsredovisningen uppgår till 3 951 tkr, varav 3 739 tkr redovisas i transfereringsavsnittet som medel som erhållits från statens budget för finansiering av lämnade bidrag. Resterande del av skillnaden, 212 tkr, avser semesterlöneskuld intjänad till och med

2008 som redovisats mot anslag enligt övergångsbestämmelsen till 12 § anslagsförordningen (2011:223).

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2016	2015
Avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen	2 950	4 201
Försäljning av utbildningstjänster	11 385	9 679
Försäljning av konsulttjänster	1 495	1 932
Tjänsteexport	2 602	4 321
Övrig uppdragsförsäljning	12 203	9 946
- varav avgiftssamråd	1 078	1 076
- varav ramavtalsförvaltning	11 123	8 869
- varav övrig uppdragsförsäljning	2	1
Summa	30 635	30 079

Avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen består till största delen av resurssamordning med andra myndigheter, bland annat samordnad it-drift med Kammarkollegiet för webbplatsen avropa.se samt gemensam it-drift med Myndigheten för vård- och omsorgsanalys. Minskningen av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen beror framförallt på ändrad utvecklingstakt för webbplatsen avropa.se. Att försäljningen av konsulttjänster har minskat beror till största delen på färre uppdrag hos andra myndigheter under 2016.

ESV:s twinningprojekt i Armenien har avslutats under 2016 vilket innebär att intäkterna i tjänsteexporten har minskat jämfört med 2015.

Ramavtalsförvaltningen har ökat under 2016 framför allt med anledning av fler avrop från det statliga ramavtalet för ekonomisystem.

Not 3 Intäkter av bidrag

Bidrag från statliga myndigheter	2016	2015
Bidrag för ESV:s revision av EU-medel i Sverige	5 166	13 917
Kammarkollegiet, uppdrag att fördjupa arbetet med jämförelser av it-kostnader och att kartlägga it-projekt med hög risk	0	4 960
Kammarkollegiet, uppdrag att ge stöd till regeringens satsning på e-förvaltning	0	4 000
Kammarkollegiet, uppdrag att följa de statliga myndigheternas användning av it och hur myndigheter tar tillvara digitaliseringens möjligheter.	4 966	0
Sida, bidrag tjänsteexporten	410	724

fortsättning not 3

Övriga bidrag	120	233
	10 662	23 834
Bidrag från övriga	2016	2015
	5	36
	45	0
	-214	112
	0	37
	0	12
Summa	-164	197
Summa intäkter av bidrag	10 498	24 031

ESV får bidrag från myndigheter som förvaltar EU-medel för ESV:s EU-revisionsverksamhet. År 2015 finansierades revisionen av jordbruksfonderna med bidrag från Statens Jordbruksverk, medan för 2016 finansierades den med anslagsmedel därav minskningen mellan åren. Likaså finansierades arbetet 2016 med att ge stöd till regeringens satsning på e-förvaltning via anslag 2:6 ap.5 istället för via bidrag. Minskningen av bidrag från andra EU-länder beror på justerade intäkter från tidigare år för E-SENS under 2016.

Not 4 Finansiella intäkter

	2016	2015
Ränta på lån i Riksgälden	101	52
Ränteintäkter kundfordringar	19	2
Valutakursvinster	3	22
Summa	123	76

Ökningen av finansiella intäkter beror på att den negativa räntesatsen har varit högre under 2016 än under 2015.

Not 5 Kostnader för personal

	2016	2015
Lönekostnader, exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier m.m.	-86 651	-85 438
Övriga kostnader för personal	-50 362	-49 288
Summa	-137 013	-134 726

Av lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier med mera avser 200 tkr arvoden till insynsrådet, redovisningsrådet, internrevisionsrådet och arvoden till uppdragstagare.

Not 6 Övriga driftskostnader

	2016	2015
Inköp av tjänster	-41 415	-29 544
Inköp av varor	-3 617	-6 123
Reaförlust anläggningstillgång	-150	-71
Konstaterade kundförluster	0	-4
Reparation och underhåll	-1 023	-2 399
Resor, representation, information etc.	-2 346	-2 254
Summa	-48 551	-40 395

Övriga driftskostnader har ökat 2016 jämfört med 2015. De huvudsakliga orsakerna till detta är ökade kostnader för datatjänster, ökat anlåtande av konsulter för granskningar och revisioner inom ESV:s EU-revisionsverksamhet samt ökat konsultbehov inom ramavtalsverksamheten vid framtagande av förfrågningsunderlag för upphandling av nya ramavtal för ekonomisystem och e-inköp.

Not 7 Finansiella kostnader

	2016	2015
Räntekostnader avseende räntekontot i Riksgälden	-130	-35
Övriga finansiella kostnader	-23	-13
Summa	-153	-48

Ökningen av finansiella kostnader beror på att den negativa räntesatsen har varit högre under 2016 än under 2015.

Not 8 Uppbördsverksamheten

Under uppbördsverksamhet har hyresintäkter enligt landstingsavtal som ESV inte disponerar redovisats. Under 2015 avvecklades detta hyresavtal och finns inte kvar under 2016.

Not 9 Transfereringar

Under 2016 har ESV lämnat bidrag (3 739 tkr) till Finansdepartementet för deras utvecklingskostnader avseende RK Statsbudgetstöd i enlighet med beslut Fi2016/02369.

Not 10 Årets kapitalförändring

Avgiftsfinansierad verksamhet	2016	2015
Ekonomisk styrning	2 369	910
Administrativa system	336	2 280
Tjänsteexport	-95	178
Summa årets kapitalförändring	2 610	3 368

Kapitalförändringen kommenteras under not 20 Myndighetskapital.

Not 11 Balanserade utgifter för utveckling

	2016-12-31	2015-12-31
IB anskaffningsvärde	59 576	55 244
Årets anskaffningar	3 461	4 332
Årets utrangeringar	-359	0
UB anskaffningsvärde	62 678	59 576
IB ackumulerade avskrivningar	-48 251	-42 926
Årets avskrivningar	-4 600	-5 325
Årets utrangeringar	209	0
UB ackumulerade avskrivningar	-52 642	-48 251
Bokfört värde	10 036	11 325

Balanserade utgifter för utveckling består av Hermes statsbudgetsystem, Hermes statsredovisningssystem och ESV:s interna it-system för uppföljning och prognoser på statens budget. Jämfört med föregående år har en mindre del i arbetet med Ett förbättrat Hermes bedömts vara aktiverbart därav minskningen av årets anskaffningar. Under året har delar i Hermes statsbudgetsystem utrangerats och ersatts med ny funktionalitet. Restvärdet för dessa var 150 tkr.

Not 12 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar

	2016-12-31	2015-12-31
IB anskaffningsvärde	4 176	4 059
Årets anskaffningar	2 002	349
Årets utrangeringar	-61	-232
UB anskaffningsvärde	6 117	4 176
IB ackumulerade avskrivningar	-3 149	-2 576
Årets avskrivningar	-1 144	-805
Årets utrangeringar	61	232
UB ackumulerade avskrivningar	-4 232	-3 149
Bokfört värde	1 885	1 027

Under året har nytt ekonomisystem och nytt beslutsstödsystem (BI-system) implementerats. Utrangering av lönesystemet Palasso har gjorts.

Not 13 Förbättringsutgifter på annans fastighet

	2016-12-31	2015-12-31
IB anskaffningsvärde	1 093	1 093
Årets anskaffningar	0	0
Årets utrangeringar	0	0
UB anskaffningsvärde	1 093	1 093
IB ackumulerade avskrivningar	-726	-629
Årets avskrivningar	-96	-97
Årets utrangeringar	0	0
UB ackumulerade avskrivningar	-822	-726
Bokfört värde	271	367

Not 14 Maskiner, inventarier, installationer m.m.

	2016-12-31	2015-12-31
IB anskaffningsvärde	18 086	19 873
Årets anskaffningar	3 370	3 743
Årets utrangeringar	0	-5 530
UB anskaffningsvärde	21 456	18 086
IB ackumulerade avskrivningar	-10 578	-13 061
Årets avskrivningar	-3 281	-2 976
Årets utrangeringar	0	5 459
UB ackumulerade avskrivningar	-13 859	-10 578
Bokfört värde	7 597	7 508

Not 15 Kundfordringar

	2016-12-31	2015-12-31
Kundfordringar utomstatliga	413	1 104
Kundfordringar utländska	30	0
Bokfört värde	443	1 104

Minskningen mellan åren förklaras av en utestående fordran vid utgången av 2015 på en ramavtalsleverantör.

Not 16 Fordringar hos andra myndigheter

	2016-12-31	2015-12-31
Kundfordringar andra myndigheter	3 425	2 650
Mervärdesskattefordran	3 654	3 038
Bokfört värde	7 079	5 688

Avgiften för årliga samråd om avgifter enligt 7 § avgiftsförordningen (1992:191) fakturerades i december därav ökningen av kundfordringar jämfört med föregående år. Avgiften tas ut i enlighet med 28 § förordning (2016:1023) med instruktion för Ekonomistyrningsverket.

Not 17 Periodavgränsningsposter

	2016-12-31	2015-12-31
Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyror	3 225	3 150
Övriga förutbetalda kostnader	1 747	1 823
- varav förutbetalda kostnader för licenser	1 225	1 409
- varav förutbetalda kostnader för tjänster	254	149
- varav förutbetalda kostnader för tjänster från hyresvärden	268	265
Bokfört värde	4 972	4 973
Upplupna bidragsintäkter		
Upplupna bidragsintäkter, inomstatliga	6 325	4 179
- varav upplupna bidrag för ESV:s revision av EU-medel i Sverige	6 325	4 157
- varav övriga upplupna bidragsintäkter inomstatliga	0	22
Bokfört värde	6 325	4 179
Övriga upplupna intäkter		
Övriga upplupna intäkter, inomstatliga	805	1 454
- varav upplupna intäkter Myndigheten för vård- och omsorgsanalys gemensam it-drift	247	324
- varav upplupna intäkter Kammarkollegiet drift av webbplatsen avropa.se	558	1 130
Bokfört värde	805	1 454
Summa periodavgränsningsposter	12 102	10 606

Ökningen av de upplupna bidragsintäkterna beror på att de bidragsgrundande kostnaderna för ESV:s revision av EU-medel i Sverige har ökat 2016. De minskade upplupna kostnaderna för webbplatsen avropa.se beror på lägre utvecklingstakt under tredje tertiet jämfört med motsvarande period 2015.

Not 18 Avräkning med statsverket

	2016-12-31	2015-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot inkomstittel	0	-555
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	0	555
Fordringar/skulder avseende uppörd	0	0
Anslag i icke räntebärande flöde		

fortsättning not 18

Ingående balans	-34	1 804
Redovisat mot anslag	9 966	4 945
Medel hänförliga till betalningar i icke räntebärande flöde	-8 858	-6 783
Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	1 074	-34
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-4 481	-756
Redovisat mot anslag	165 313	148 772
Anslagsmedel som tillförts räntekontot	-165 917	-153 722
Återbetalning av tidigare års anslagsmedel	474	1 225
Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-4 611	-4 481
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	1 081	2 555
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-212	-1 474
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	869	1 081
Totalt	-2 668	-3 434

Under uppörd redovisas hyresintäkter enligt landstingsavtal som ESV inte disponerar. Under 2015 avvecklades detta avtal vilket förklarar avsaknaden av fordringar/skulder avseende uppörd för 2016. Skillnaden på posten fordran avseende anslag i icke räntebärande flöde beror på högre kostnader i december 2016 än motsvarande period 2015.

Not 19 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

	2016-12-31	2015-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	29 735	25 019
Beviljad kredit	15 000	15 000

Likviditeten är högre 2016. Detta beror främst på ett överskott i den avgiftsfinansierade verksamheten.

Not 20 Myndighetskapital

	Statskapital	Balanserad kapitalförändring avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2015	0	2 031	3 368	5 399
A Ingående balans 2016	0	2 031	3 368	5 399
Föregående års kapitalförändring	0	3 368	-3 368	0
Tilldelad konst från Statens konstråd	40	0	0	40
Årets kapitalförändring	0	0	2 610	2 610
B Summa årets förändring	40	3 368	-758	2 650
C Utgående balans 2016	40	5 399	2 610	8 049

Specifikation av myndighetskapitalet

	IB 2016	Statskapital	Årets kapitalförändring	UB 2016
Statskapital	0	40	0	40

Avgiftsfinansierad verksamhet

Ekonomisk styrning	-5 042	0	2 369	-2 673
Administrativa system	9 886	0	336	10 222
Tjänsteexport	555	0	-95	460
Totalt avgiftsfinansierad verksamhet	5 399	0	2 610	8 009
Summa myndighetskapital	5 399	40	2 610	8 049

Avgiftsområdet Ekonomisk styrning uppvisar en positiv kapitalförändring på 2 369 tkr. I enlighet med regeringsbeslut Fi2016/02466/E2 har 1 500 tkr använts från anslag 1:8 Ekonomistyrningsverket för att täcka det ackumulerade underskottet inom avgiftsområdet Ekonomisk styrning. Resterande del av den positiva kapitalförändringen för avgiftsområdet Ekonomisk styrning beror framförallt på ett överskott inom utbildningsverksamheten. Avgiftsområdet visar dock fortfarande ett ackumulerat negativt resultat. Den positiva kapitalförändringen inom Administrativa system uppgår till 336 tkr och området visar ett ackumulerat överskott på 10 222 tkr. Tjänsteexporten uppvisar en negativ kapitalförändring under 2016 beroende på medverkan i ett Twinningprojekt i Kroatien. För mer information om den avgiftsbelagda verksamheten se kapitel 7.1 Avgiftsbelagd verksamhet.

Not 21 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	2016-12-31	2015-12-31
Ingående avsättning	1 693	1 496
Årets pensionskostnader	-150	791
Årets pensionsutbetalningar	-505	-594
Utgående avsättning	1 038	1 693

Förändringen jämfört med föregående år beror på att tre personer som haft delpension valt att gå i förtidspension och att en ny delpension har beviljats.

Not 22 Övriga avsättningar

Avsättning för lokalt omställningsarbete	2016-12-31	2015-12-31
Ingående avsättning	1 599	1 808
Årets förändring	210	-209
Utgående förändring	1 809	1 599

Under 2016 har 45 tkr av tidigare avsättningar använts till personalstöd från Falck Health Care.

För 2017 har en bedömning gjorts att ca 45 tkr av avsättningen kommer att regleras.

Not 23 Lån i Riksgäldskontoret

	2016-12-31	2015-12-31
Ingående skuld	20 797	21 650
Lån upptagna under året	9 228	8 360
Årets amortering	-8 840	-9 213
Summa	21 185	20 797

Beviljad låneram enligt regleringsbrevet för 2016 är 40 000 tkr.

Not 24 Kortfristiga skulder till andra myndigheter

	2016-12-31	2015-12-31
Leverantörsskulder, inomstatliga	4 214	1 906
Arbetsgivaravgifter	2 378	2 336
Mervärdesskatt	851	850
Summa	7 443	5 092

Ökningen av leverantörsskulder, inomstatliga beror framförallt på en skuld till Statens jordbruksverk för revision inom jordbruksfonderna.

Not 25 Övriga kortfristiga skulder

	2016-12-31	2015-12-31
Källskatteskuld	2 425	2 361
Övriga kortfristiga skulder	25	24
Summa	2 450	2 385

Not 26 Periodavgränsningsposter

	2016-12-31	2015-12-31
Upplupna kostnader		
Upplupna lönekostnader inkl. sociala avgifter	1 580	1 470
Upplupna semesterlöner inkl. sociala avgifter	8 555	7 831
Övriga upplupna kostnader	1 633	1 759
Summa upplupna kostnader	11 768	11 060
Oförbrukade bidrag, utomstatliga	454	241
Oförbrukade bidrag, inomstatliga	35	39
Summa oförbrukade bidrag	489	280
Övriga förutbetalda intäkter	257	2 927
- Förutbetalda uppdragsmedel för twinningprojekt i Armenien	0	2 163

fortsättning not 26

- Förutbetalda intäkter från Regeringskansliet i uppdrag Översyn av den finansiella styrningen av Statens skolverk	0	214
- Förutbetalda intäkter från Kammarkollegiet i uppdrag Se över vissa frågor om hyresavtal	0	550
-Förutbetalda intäkter från Kammarkollegiet i uppdrag Att analysera Sametinget	257	0
Summa förutbetalda intäkter	257	2 927
Totalt	12 514	14 267

Oförbrukade bidrag utomstatliga avser EU-projektet E-SENS, som utbetalas via tysk koordinator. Det oförbrukade bidraget har ökat på grund av en reviderad bedömning av projektets tidigare intäkter. Oförbrukade bidrag inomstatliga avser bidrag från Kammarkollegiet avseende uppdrag att följa de statliga myndigheternas användning av it och hur myndigheterna tar tillvara digitaliseringens möjligheter. Det oförbrukade bidraget kommer att återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2017 i enlighet med beslut N2016/01642/EF. Twinningprojektet i Armenien är avslutat därav den stora förändringen av förutbetalda intäkter mellan åren.

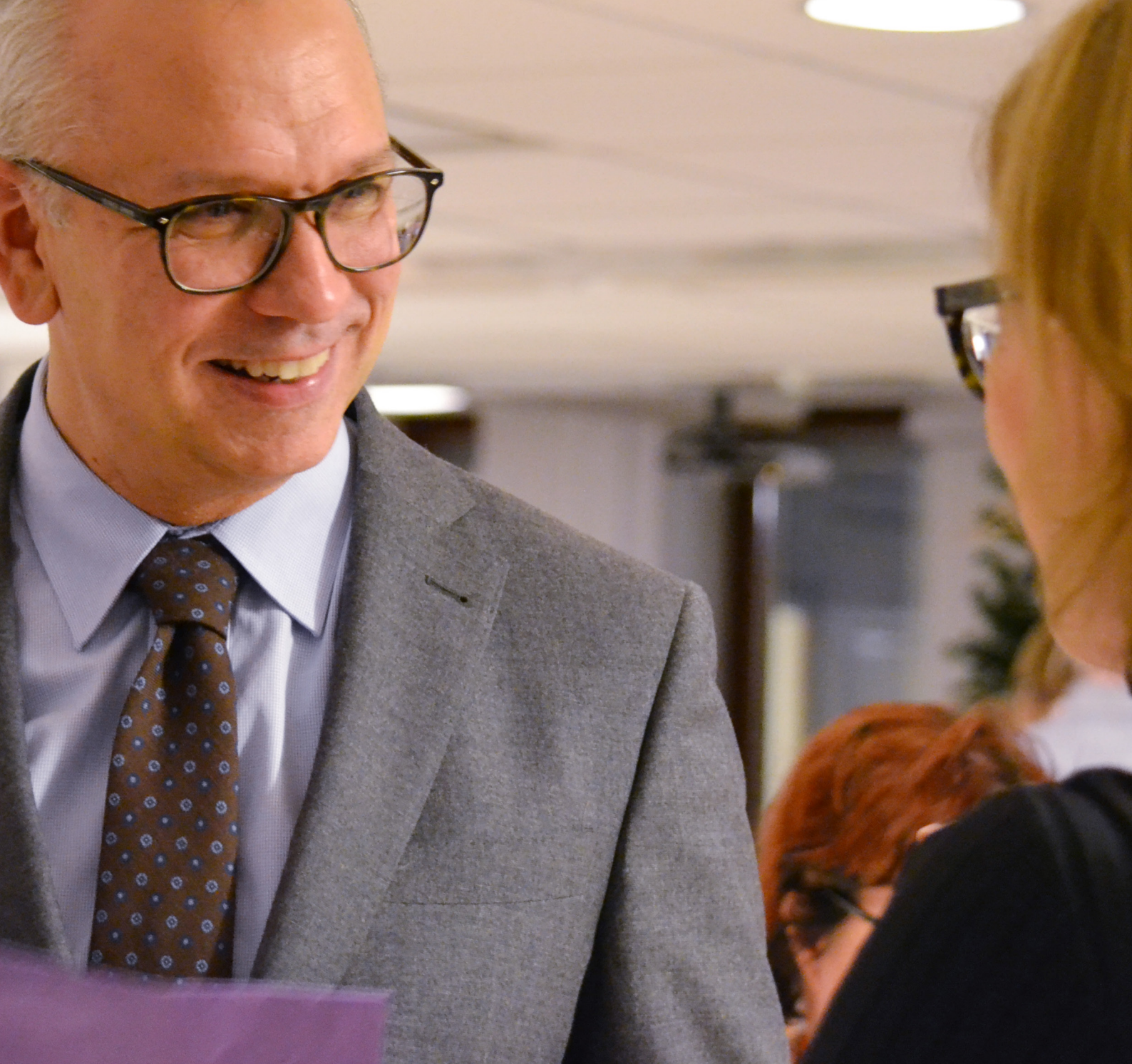
Not 27

Under anslag 1:12 har ESV disponerat anslagspost 3 på 409 tkr för ett uppdrag att genomföra en utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning. Uppdraget var en fortsättning från 2015 och avrapporterades i mars 2016 och tog inte alla medel i anspråk. För 2016 finns 69 tkr som utgående överföringsbelopp.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens
resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.
Stockholm 2017-02-22

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'P' followed by a series of loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Pia Heyman
Vikarierande generaldirektör

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel.
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.